

Yengusie Gesma (Reda) (רדה) ינגוסה גסמה

00:00:09:14 00:00:00:00

שמי "ינגוסה גסמה"...
לאבי קראו "גסמה טגנה".

00:00:12:24 00:00:09:17

איך קוראים לאימך?
- לאמי קוראים "יאשמו סנבטה".

00:00:16:12 00:00:13:14

מה שם המקום שגדלת בו?

00:00:23:11 00:00:16:22

נולדתי בכפר שנקרא
"בלסה מאורה",

00:00:32:07 00:00:24:03

שם נולדתי, לאחר מכן הורי
עברו לכפר "זגרהוואנז",

00:00:35:10 00:00:32:16

לאחר שעברו לשם,
אני גדלת שם.

00:00:37:15 00:00:35:12

באיזה גיל עברת לשם?

00:00:42:16 00:00:37:20

לאחר שהיא ילדה אותי שם,
היא עברה ל"זגרהוואנז".

00:00:46:14 00:00:42:19

איך קוראים למקום?
- "זגרהוואנז".

00:00:49:16 00:00:46:16

את זוכרת באיזה שנה נולדת?

00:00:52:18 00:00:49:18

השנה שנולדתי בה...

00:00:55:09 00:00:53:19

מה היה באותה תקופה?

00:00:58:15 00:00:55:11

מה היה?
- כן, אם את זוכרת...

00:01:10:22 00:00:59:12

בחודש נובמבר...
אמי אמרה שנולדתי ב 13.11,

00:01:19:24 00:01:11:07
אנחנו לא יודעים באיזו שנה,
גם התאריך הוא רק משוער.

00:01:30:06 00:01:20:03
לאחר שהורי עברו ל"זגרהוואנז",
גידלו אותי בכפר "זגרהוואנז",

00:01:38:14 00:01:30:08
העברתי את הילדות שלי שם,
לא הלכנו לבית ספר כמו בארץ.

00:01:47:05 00:01:38:16
גדלתי עם ילדים, שיחקנו, רבנו
התזנו מים זה על זה, כך גדלתי.

00:01:50:13 00:01:47:07
מה היה העיסוק שלך שם?
זאת אומרת, התפקיד שלך?

00:01:57:05 00:01:50:22
התפקיד שלי היה
לעזור לאימא שלי,

00:02:03:07 00:01:57:14
לטחון קמח, להכין אנג'רה,
רטבים ולהביא מים מהבאר.

00:02:09:20 00:02:03:18
הייתי עוזרת לאימא שלי,
אבא שלי היה עוסק בחקלאות,

00:02:15:17 00:02:10:14
אמי עבדה בעבודות שנועדו
גם לגברים וגם לנשים,

00:02:19:09 00:02:15:19
עסקה בגינון וניכוש
עשבים שוטים באדמה.

00:02:26:05 00:02:21:23
מה פירוש השם שלך?

00:02:33:11 00:02:26:16
פירוש השם ינגוסה הוא מלכה,
בארץ קוראים לי מלכה.

00:02:39:14 00:02:34:11
בשביל אמי אני הבכורה,
הבכור שלה נפטר כשהיה תינוק,

00:02:45:12 00:02:39:20
לאחר מכן אני נולדתי,
אחרי נולדה אחותי,

00:02:54:07 00:02:46:15
יש לי אחות אחת,
אחר כך נולדו 3 אחים.

00:02:58:11 00:02:54:20
במה עסקו הורייך?

00:03:04:20 00:02:58:19
אבא שלי עסק בחקלאות,
בנוסף עסק באריגת בגדים,

00:03:15:09 00:03:05:10
אבא שלי היה מצטיין בזה,
הוא היה בן אדם טוב,

00:03:24:12 00:03:16:08
אמי עסקה בעבודות בית,
אבי היה חקלאי, כך הסתדרו.

00:03:30:22 00:03:26:22
באיזה גיל התחלת
לעשות עבודות בית?

00:03:37:18 00:03:30:24
באיזה גיל?
בערך בגיל 4 או 5,

00:03:42:24 00:03:37:22
היינו מסדרות אבני
ריחיים וטוחנות קמח,

00:03:50:10 00:03:43:13
בנוסף אמי לימדה
אותי לטחון קמח,

00:03:56:18 00:03:51:04
בגלל שהייתי קטנה,
לא הייתי מכינה אנג'רה,

00:04:04:24 00:03:56:21
לימדה אותנו לטחון, לאסוף עצים,
להביא מים ולנקות ולסדר את הבית.

00:04:09:18 00:04:05:01
אף על פי שבסביבה שלנו
לא היה בית ספר של אורט,

00:04:18:08 00:04:09:23
פעם היה, אבל ההורים
לא שלחו את ילדיהם לשם,

00:04:20:06 00:04:18:10
בית הספר היה רחוק?

00:04:24:14 00:04:20:09
כן היה רחוק,
לא היה בסביבה שלנו בית ספר,

00:04:27:09 00:04:24:16
איך האזור שלכם היה?
מה את זוכרת?

00:04:31:12 00:04:27:14
המקום היה ממש יפה,
אין כמו המקום שגדלת בו.

00:04:35:22 00:04:32:03
היה יפה, הנוף, החקלאות,
האזור ששיחקנו בו בילדות,

00:04:42:08 00:04:36:05
המים, הנהרות, היינו שוחים
שם וחוזרים הביתה, זה היה יפה.

00:04:45:07 00:04:42:10
האם חיו באזור הרבה יהודים?

00:04:50:24 00:04:45:08
כן, היו הרבה יהודים,
חיו שם גם נוצרים,

00:04:55:23 00:04:51:01
אבל היהודים חיו באזור אחד.
היינו באזור משלנו...

00:04:59:21 00:04:56:18
אילו משחקים שיחקתם בילדות?

00:05:08:05 00:05:00:10
בילדות היינו משחקים מנקלה,
היה משחק של קפיצות,

00:05:14:18 00:05:08:07

איזה משחק?
- עמדנו על ארבע, שיחקנו בקפיצות,

00:05:17:17 00:05:14:21

היה גם משחק עם חבל,
משחק קפיצות על חבלים,

00:05:27:00 00:05:21:05

היה משחק שמתחברים גב אל גב,
וכל פעם מרימים את הצד השני.

00:05:32:05 00:05:27:24

אף פעם לא שוכחים את הילדות,
את מה שקרה לא מזמן לא אזכור.

00:05:38:13 00:05:32:24

איך זה היה שם, האם היה
לכם זמן מוגדר למשחקים?

00:05:46:09 00:05:38:15

כן יש זמנים מוגדרים,
צריך לסיים מטלות לפני שיוצאים,

00:05:52:06 00:05:46:13

היינו עושים מהר מהר את העבודה,
קוראות לחברות והולכות לשחק.

00:05:58:20 00:05:52:08

היינו בונות בית מעץ,
היינו משחקות במשחקי בובות,

00:06:08:14 00:05:58:21

היינו משחקות בבית שבנינו,
היינו הולכות לנהר לשחות,

00:06:17:06 00:06:10:02

היה הבדל בין משחקי הבנות לבנים,
או שאלה אותם משחקים?

00:06:21:18 00:06:17:08

אלה אותם משחקים,
היינו משחקים ביחד,

00:06:25:17 00:06:24:08

זה היה יחד.

00:06:39:03 00:06:29:05

סיפרת שהיה לכם בית ספר,
מי שלט אז, מה זכור לך?

00:06:44:14 00:06:39:23
מי ששלט היה היילה סלאסי,
היילה סלאסי היה בשלטון.

00:06:47:08 00:06:45:02
הייתה לאביך קרקע חקלאית?

00:06:53:07 00:06:47:10
כן, הייתה לו קרקע,
אבל היה משלם מסים,

00:06:55:14 00:06:53:10
היה משלם מסים על הקרקע.

00:06:58:17 00:06:55:16
מה הייתם מגדלים?

00:07:05:19 00:06:58:24
היינו מגדלים דגן טף,
חיטה, שעורה, שיבולת שועל,

00:07:12:14 00:07:05:21
ושעועית, אפונה וחומוס,
היינו מגדלים הכול מהכול,

00:07:14:24 00:07:12:16
גידלתם לשימוש עצמי או למסחר?

00:07:25:13 00:07:15:01
גם לשימוש עצמי וגם למסחר,
גידלנו גם פלפל וירקות שונים.

00:07:35:06 00:07:25:24
את גדלת באותו מקום?
לאחר שנולדת עברתם למקום אחר...

00:07:41:11 00:07:35:12
נולדתי בכפר "בלסה מאורה",
ההורים שלי עברו למקום אחר,

00:07:44:04 00:07:41:21
שם גדלתי...
- גדלת שם, כן.

00:07:46:17 00:07:44:06
היה לכם הרבה
מקומות למשחקים?

00:07:54:14 00:07:46:18

היה מקום אחד, במגרש,
היה שם עץ באובב גדול מאוד,

00:08:01:06 00:07:54:17
ליד העץ היינו בונים בית מעץ,
שם היינו משחקים כולנו,

00:08:07:18 00:08:01:08
בימי שבת שיחקנו מנקלה,
שיחקנו גם משחק מחבואים,

00:08:14:23 00:08:08:03
היינו נפגשים באותו מקום,
לנהר היינו הולכים יחד,

00:08:25:01 00:08:15:03
המשחקים שלנו היו במגרש,
היינו שומרים על הפרות,

00:08:26:22 00:08:25:07
על העצים ועל הפרות.

00:08:31:08 00:08:26:24
גם הבנות שמרו?
- כן, יכולנו לשמור עליהם.

00:08:36:22 00:08:31:14
לאבא שלי לא היה בן,
אני הייתי הבכורה שלו,

00:08:46:23 00:08:37:00
אני יחד עם בני הדודים,
שמרתי יחד אתם על הפרות.

00:08:53:03 00:08:47:06
איך העברתם את הזמן
כשרעיתם את הצאן?

00:08:59:01 00:08:53:07
לכמה זמן הלכתם,
כלומר מתי חזרתם הביתה?

00:09:06:20 00:08:59:19
הבהמות היו יוצאות בבוקר,
לאחר שחלבו את הפרות,

00:09:14:14 00:09:07:09
חלקם אוכלים תערובת מזון,
השוורים היו הולכים לחריש,

00:09:20:13 00:09:14:24
לאחר מכן את העזים, הפרות,
היינו לוקחים לשטחי המרעה,

00:09:27:01 00:09:20:15
חוזרים כאשר השמש שוקעת,
אין שעון, יודעים לפי הצל,

00:09:33:07 00:09:27:09
לפני החשיכה...
לפני החשיכה כולם חוזרים.

00:09:38:01 00:09:33:21
מה אתם לוקחים מהבית בבוקר?
אם אתם צמאים או רעבים...

00:09:44:12 00:09:38:03
כלום, אנחנו אוכלים בבוקר,
לא רק שותים קפה כמו בארץ.

00:09:53:19 00:09:44:14
בבוקר אוכלים בצורה מסודרת,
רק לאחר ששובעים, אפשר לצאת.

00:09:59:23 00:09:54:02
אם זה בחורף, יש הרבה פרות יער,
אכלנו אוכמניות, תאנים ועוד.

00:10:05:10 00:10:00:03
קוטפים את פרות היער ואוכלים...
- זה מחזיק אותנו כל היום.

00:10:10:16 00:10:05:11
סיפרת שבסביבה יש רק יהודים,
והנוצרים חיו במרחק מה משם,

00:10:14:13 00:10:10:21
איך היה ההתנהגות שלהם?
איך היו החיים אתם?

00:10:17:24 00:10:14:18
הרי עברתם זה ליד זה, לא?

00:10:25:20 00:10:18:08
עד כמה שאני זוכרת מהילדות,
ההתנהגות שלהם הייתה טובה,

00:10:29:12 00:10:26:07
הכול נעשה בדרכי שלום.
- הכול נעשה בדרכי שלום.

00:10:38:15 00:10:29:24
אבל... הם לא אוכלים
בשר מהשחיטה שלנו ולהפך,

00:10:50:12 00:10:39:08
בזמן אירועי שמחה, נותנים להם
בהמה, הם שוחטים ואוכלים באירוע,

00:10:57:04 00:10:50:13
מאז שאני זוכרת, הנוצרים
היו שותפים בחתונות שלנו.

00:11:00:02 00:10:57:06
הכול היה בדרכי שלום.
אנחנו היינו בשכנות טובה.

00:11:06:02 00:11:00:03
טספהון ברוך היה קס,
מנהיג רוחני.

00:11:14:13 00:11:06:04
הוא היה שכן של הוריי,
הוא היה מלמד אותנו.

00:11:18:20 00:11:14:18
הייתי הולכת אליהם,
יחד עם הילדים שלו,

00:11:23:09 00:11:18:21
הוא בנה בחצר מקום,
שם היה מלמד אותנו.

00:11:25:03 00:11:23:10
מה היה מלמד אתכם?

00:11:32:22 00:11:25:05
היה מלמד אותנו תורה,
אלף-בית וברכות שונות,

00:11:35:04 00:11:33:01
את הדברים האלה
למדתי עד הסוף.

00:11:41:10 00:11:35:15
אלה שהמשיכו ללמוד,
הגיעו לתארים מתקדמים.

00:11:48:22 00:11:41:20
אלה שהתחילו ללמוד שם?

הלימודים היו בכפר בביתו?

00:11:56:02 00:11:48:23

אני זוכרת שהוא הקים אוהל,
ושם היה מלמד את כולם,

00:12:01:23 00:11:56:03

גם אני למדתי שם אלף-בית.

00:12:09:09 00:12:02:12

באיזה גיל למדת אלף-בית לראשונה?
- בעיקר למדתי את הברכות.

00:12:14:15 00:12:09:11

למדת את התפילות.
למדתי את התפילות מהתורה.

00:12:20:22 00:12:14:16

בתקופה ההיא הוא לימד
ילדים בגילאי 7 עד 8 בערך,

00:12:28:01 00:12:21:04

הבת שלו הייתה בגיל שלי,
היא למדה וסיימה אוניברסיטה,

00:12:31:05 00:12:28:10

היא הפכה להיות מורה,
כשהייתה מורה עלתה לארץ.

00:12:34:09 00:12:31:07

אני לא המשכתי את הלימודים.

00:12:38:23 00:12:35:24

באיזה גיל התחתנת?

00:12:45:09 00:12:39:03

התחתנתי בגיל 12.

- בגיל 12.

00:12:50:09 00:12:45:11

כמה ילדים יש לך?

- יש לי 9 ילדים.

00:12:57:04 00:12:51:15

עכשיו אנחנו נכנסים

לחלקו השני של הריאיון,

00:13:03:16 00:12:57:10

רוב השאלות שלי יהיו

על החיים של הנשים.

00:13:07:17 00:13:04:08
איך החיים של הנשים
היה בכפר באתיופיה?

00:13:13:14 00:13:08:01
החיים של הנשים היו קשים,
אלה היו חיים קשים מאוד.

00:13:25:24 00:13:14:08
האישה, גם אם היא הרה,
עושה עבודות בבית וגם בחוץ,

00:13:33:04 00:13:26:21
עסקה גם בגינון וניכוש
עשבים שוטים באדמה.

00:13:37:24 00:13:33:14
הייתה הולכת לחריש
על מנת לעזור שם,

00:13:44:01 00:13:38:01
חוזרת משם ועושה עבודות בית,
טוחנת קמח, מכינה אוכל לילדים.

00:13:53:06 00:13:44:03
לאחר מכן, למחרת טוחנת,
מכינה לארוחת בוקר.

00:13:58:21 00:13:53:08
היא הייתה מכינה ללא הפסקה,
לא היה לה רגע של מנוחה,

00:14:06:23 00:13:59:16
אף על פי שגם הגברים
עובדים בחקלאות,

00:14:10:22 00:14:07:01
אבל הם עסקו במשהו אחד,
הם עסקו במשהו מוגדר.

00:14:17:21 00:14:11:05
הם היו מגיעים, מתיישבים,
מתקלחים, אוכלים והולכים לישון.

00:14:24:14 00:14:17:22
אבל לנשים ממש,
אבל ממש, לא היה מנוחה.

00:14:33:05 00:14:25:14

מי היה עוזר להן?
הנשים עזרו זו לזו?

00:14:37:23 00:14:33:08
נשים שהיו שכנות
היו עוזרות זו לזו.

00:14:49:19 00:14:39:08
למשל אמי, אם שכנה חולה לאחר לידה,
היא הייתה מניקה את התינוק שלה.

00:14:51:06 00:14:49:23
היא בעצמה?
- כן, היא בעצמה.

00:14:54:16 00:14:51:08
היא מניקה מהשד שלה?
- כן, היא מניקה משלה.

00:14:59:23 00:14:54:18
היא הייתה מניקה את התינוק,
לאחר שאכל הייתה מרדימה אותו.

00:15:06:20 00:15:00:02
אני זוכרת שהיא הייתה הולכת לשכנה
לארח לה חברה ולסדר את ביתה.

00:15:13:03 00:15:06:23
אני זוכרת את זה,
אמי הייתה חרוצה מאוד,

00:15:17:17 00:15:13:10
יש לי הרבה סיפורים על אמי,
היא הייתה חרוצה מאוד.

00:15:20:00 00:15:17:20
מה היה לרוב הכי קשה לנשים?

00:15:29:23 00:15:20:02
הדבר שהיה הכי קשה לנשים זה הלידה.
לא היו בסביבה שירותי רפואה,

00:15:36:22 00:15:29:24
היה רופא ובית חולים בגונדר,
אבל לרוב, הלידה מתבצעת בבית.

00:15:43:21 00:15:37:14
היו יולדות לרוב בבית,
אבל אם היא לא מרגישה טוב,

00:15:51:05 00:15:44:13
אז היא מזמינה אליה את השכנים,
מגיעים הרבה שכנים לעודד אותה,

00:15:56:21 00:15:51:19
לאחר מכן מזמינים מיילדת,
אמי הייתה המיילדת שם.

00:16:01:07 00:15:57:09
בשביל הגברים, זה לא כמו בארץ,
שיש גברים שנכנסים למטבח לבשל,

00:16:07:15 00:16:01:18
שם, אם גבר נכנס למטבח,
הוא לא נחשב גבר.

00:16:13:24 00:16:08:12
אם יש ריב בין בני זוג,
אם האישה נכנסת למטבח,

00:16:16:08 00:16:14:03
אסור לגבר להיכנס לשם.
- למה?

00:16:19:09 00:16:16:10
כי זה מטבח?
- כן.

00:16:25:06 00:16:19:11
כך היה, אם היא בורחת למטבח,
הוא לא נכנס לשם אחריה.

00:16:30:01 00:16:26:16
כך קובעים את הגבריות?
- כן, לפי זה נקבעת הגבריות.

00:16:34:19 00:16:30:21
איך מגדירים גבריות
של מישהו?

00:16:44:11 00:16:34:22
רק לאישה מותר להיות במטבח,
רק האישה מכינה שם אוכל למשפחה.

00:16:54:16 00:16:44:19
אם הגבר נכנס למטבח,
הוא לא נקרא גבר באתיופיה.

00:17:02:17 00:16:55:05
זו הייתה ההגדרה שם,

זה עניין תרבותי.

00:17:05:15 00:17:02:18

יכול להיות שהאישה הרה,
או שהיא נושאת תינוק עליה,

00:17:08:07 00:17:05:19

אבל היא זו שמבשלת,
עושה דברים בבית.

00:17:12:05 00:17:08:12

הגבר לא אומר,
אני אעזור בניקיון.

00:17:15:17 00:17:12:07

אסור, כי זה
עניין תרבותי.

00:17:21:18 00:17:15:21

נכון, זה עניין תרבותי,
התרבות מנתיבה הכול.

00:17:25:19 00:17:22:15

זה אומר שהוא יושב
ולא מנסה לעזור,

00:17:31:02 00:17:25:21

נכון, היא הייתה איתו בשדה,
עבדה ועזרה שם כל היום,

00:17:38:08 00:17:31:06

היא הייתה מכינה אוכל
ולוקחת לו אוכל לשדה.

00:17:42:19 00:17:38:11

בסוף היום הם חוזרים
לבית, היא לא נחה.

00:17:44:19 00:17:42:21

הגבר יושב ושוטפים
לו את הרגלים.

00:17:45:23 00:17:44:21

מי שוטף לו את הרגליים?

00:17:50:07 00:17:46:00

אשתו, שוטפת לו את הרגליים,
מכינה עבורו קפה,

00:17:55:21 00:17:50:09

מכינה לו אנג'רה לאכול,
הוא כמו מלך, והולך לישון.

00:18:07:22 00:17:55:22
אבל האישה ממשיכה בעבודת הבית,
טוחנת קמח, מבשלת ומטפלת בילדיה.

00:18:12:02 00:18:07:24
שם הכול בריא,
האוכל שאוכלים בריא,

00:18:17:06 00:18:12:03
אבל לאישה זה היה ממש קשה.
החיים היו מאוד קשים.

00:18:32:01 00:18:23:17
מובן שזה עניין תרבותי.
אבל אם אישה לא מקבלת את זה,

00:18:35:12 00:18:32:02
מה קורה אם היא לא מקבלת,
את התרבות כפי שהיא מוגדרת?

00:18:39:04 00:18:35:14
אם היא לא מקבלת את זה,
הוא לא מקבל אותה כאשתו.

00:18:41:08 00:18:39:07
איך מסתכלים אליה?

00:18:45:07 00:18:41:10
אם היא לא מבשלת
ומטפלת בענייני הבית,

00:18:48:11 00:18:45:14
הוא אומר לאשתו,
שלא מתאים לו.

00:18:51:03 00:18:48:14
את זוכרת שהיו נשים כאלה?

00:18:54:21 00:18:51:06
כן, יש נשים כאלה.
- אז היו נשים כאלה.

00:18:56:01 00:18:54:23
איך קיבלו אותן?

00:19:00:20 00:18:56:02
אם היא עוזבת, היא מוותרת

על הכול בבית ויוצאת מהבית.

00:19:10:05 00:19:00:23
אם היא לא מבשלת ומתחזקת את
הבית, הוא אומר לה שלא מתאים לו.

00:19:14:22 00:19:11:12
זה לא כמו בארץ.
היא פשוט יוצאת מהבית.

00:19:16:18 00:19:15:05
היא יוצאת מהבית.

00:19:24:01 00:19:16:24
מבחינתה, זו יכולה להיות
סיבה להתגרש מבעלה?

00:19:31:23 00:19:24:08
אם הם מסתדרים והיא עושה הכול,
אז הם חיים באופן שמתאים להם.

00:19:36:07 00:19:33:24
האם הייתה עוזרת בית?

00:19:39:22 00:19:36:12
לא היה דבר כזה בכפרים,
עוזרת בית הייתה רק בערים.

00:19:44:07 00:19:40:10
בערים יש עוזרות בית,
בכפרים אין דברים כאלה.

00:19:51:07 00:19:44:08
אני מספרת לך רק על הכפר,
האישה עושה הכול, עובדת קשה.

00:19:57:01 00:19:52:01
האם נשים עסקו רק
רק בעבודות בית,

00:20:07:16 00:19:57:08
האם את זוכרת אם היו נשים חזקות,
מיישבות סכסוכים או מנהיגות?

00:20:20:13 00:20:11:03
זכור לי, שנשים היו מיישבות
סכסוכים שהיו בין נשים.

00:20:27:11 00:20:21:11
בכפר הנשים נהגו

לייבש את המזון בחוץ,

00:20:32:05 00:20:27:13
אם התרנגול או העז של השכנה
אוכלים מהמזון, מתחיל סכסוך,

00:20:38:00 00:20:32:07
בגלל זה היא תבוא
ותתנצל, אותה השכנה.

00:20:46:10 00:20:39:12
השכנות מתאספות ומשכינות
שלום בין שני השכנות.

00:20:49:02 00:20:46:12
האם היו נשים שיישבו
סכסוכים בין אנשים?

00:20:51:14 00:20:49:05
כן, היו נשים כאלה.
היו כאלה...

00:20:56:17 00:20:51:15
הן פתרו רק סכסוכים
שהיו בקרב נשים?

00:21:02:15 00:20:56:19
הן התעסקו רק במה שהיה בבית,
הן לא נכנסות לריב בין בני זוג.

00:21:04:09 00:21:02:17
הן לא נכנסות לזה.
-לא נכנסות לזה.

00:21:07:08 00:21:04:11
איך היה עם הנשים...
- בכל אופן היו משכינות שלום,

00:21:12:23 00:21:07:09
הן היו פותרות קונפליקטים
של בני הזוג ומפייסות ביניהם.

00:21:21:07 00:21:13:08
כאשר יש ריב בין בני הזוג,
יש גם מיישבי סכסוכים שהם גברים.

00:21:24:11 00:21:21:09
מיישבי הסכסוכים הם נשים וגברים?
או ש...

00:21:27:00 00:21:24:13
לא, זה רק גברים.
- לרוב זה גברים.

00:21:29:18 00:21:27:02
הם מגיעים ליישב סכסוכים
במקרה של זוג נשוי.

00:21:32:22 00:21:29:19
הם באים אליהם,
לא נוגעים באוכל או בשתייה,

00:21:37:17 00:21:32:24
הם אומרים, כל עוד אין שלום בית,
אנחנו לא אוכלים בבית הזה.

00:21:44:06 00:21:37:18
רק לאחר שיש שלום בית,
מגישים אוכל ועושים את טקס הקפה.

00:21:54:21 00:21:46:12
אם לאישה יש מחזור,
כמה זמן היא מחוץ לבית?

00:22:00:02 00:21:55:07
אם יש מחזור,
היא מחוץ לבית במשך 7 ימים.

00:22:03:02 00:22:00:04
שבעה ימים.
- 7 או 8 ימים.

00:22:13:04 00:22:03:07
איך זה עובד, מי מטפל בילדים?
ומה קורה עם הבעל?

00:22:22:08 00:22:13:21
זו באמת שאלה טובה.
למשל, אם יש אישה שיצאה מהבית.

00:22:28:18 00:22:22:19
השכנה מגיע לביתה.
לאחר שהשכנה הגיעה,

00:22:36:02 00:22:28:19
היא מקבלת ממנה את המצרכים,
היא תבשל במקומה למשפחתה,

00:22:43:01 00:22:36:05
הבעל מוזמן יותר לשכנים לטקס הקפה,

ואת מה שהשכנה מבשלת הוא יאכל,

00:22:47:15 00:22:43:02

הבעל לא מבשל.

- השכנה מבשלת בשבילו כמו אשתו?

00:22:54:11 00:22:47:17

השכנה מבשלת בשבילו כמו אשתו,

זו הייתה שכנות טובה באתיופיה.

00:23:00:20 00:22:56:06

זה דבר מדהים ביותר.

00:23:03:24 00:23:01:18

היא גם רוחצת לו את הרגליים?

- לא.

00:23:06:07 00:23:04:01

היא רק מבשלת לו.

- היא רק מבשלת.

00:23:08:21 00:23:06:08

גם לילדים היא מכינה

אוכל ומטפלת בהם?

00:23:15:04 00:23:08:22

היא מאכילה את הילדים, מבשלת,

נותנת לאישה אוכל שהכינה,

00:23:20:19 00:23:15:06

לבעל אומרת ששמה לו אוכל,

ואז הולכת לבית שלה.

00:23:29:02 00:23:20:21

יש גם דודים, אחים ואחיות,

הם מבשלים לו ומסייעים לו בכל.

00:23:36:10 00:23:29:14

אם יש דברים שהאישה עושה,

אם היא יודעת שהולכת לקבל מחזור,

00:23:41:23 00:23:36:12

היא הולכת להיעדר כשבוע מהבית,

האם היא עושה הכנות מיוחדות?

00:23:48:08 00:23:42:08

כן, היא מכינה דברים,

טוחנת קמח, מכינה תבלינים,

00:23:52:02 00:23:48:10

היא אומרת ששבוע הבא
היא הולכת לקבל מחזור.

00:23:58:22 00:23:52:08
היא מכינה מראש אנג'רה,
לאחר מכן היא יוצאת לנידה.

00:24:03:18 00:23:59:09
הבעל לא מגיש לעצמו אוכל,
השכנה תגיע לביתו ותגיש לו אוכל,

00:24:07:02 00:24:03:20
או שאחותו תגיע להגיש לו,
אם היא שכנה שלהם.

00:24:13:05 00:24:07:18
או אשתו של דוד שלו,
הוא לא מגיש לעצמו אוכל.

00:24:15:00 00:24:13:07
חופש, זאת אומרת...

00:24:19:24 00:24:15:02
שהיא מקבלת מחזור,
אם היא יוצאת ל-7 ימים,

00:24:26:03 00:24:20:03
איך היא מרגישה? האם היא רוצה
לעשות דברים בבית,

00:24:30:02 00:24:26:10
או שרואים בזה חופשה?
- זו חופשה, זהו.

00:24:35:18 00:24:30:16
אין לך על מה לחשוב,
את במנוחה 7 ימים,

00:24:42:14 00:24:35:24
יחד איתך יהיו חברות
שגם יצאו לנידה,

00:24:47:11 00:24:42:22
את הולכת לקושש עצים,
מכינים קפה בבית הנידה,

00:24:55:11 00:24:47:12
את שוכחת את ענייני הבית, ביום
השביעי, לאחר טבילה, חוזרת הביתה.

00:24:57:08 00:24:55:18
זה כמו חופשה?

00:25:01:22 00:24:57:21
כן, זה חופש אמיתי,
רואים בזה יציאה לחופש לשבוע.

00:25:07:16 00:25:02:09
ההתנהגות של האישה
היא אותו דבר בבית ובחוץ.

00:25:18:07 00:25:07:24
זה החינוך שקיבלה מהוריה.
היא תסתדר עם אנשים מבחוץ,

00:25:25:19 00:25:18:14
עם שכנותיה והחברות שלה,
גם בבית, אם טעית במשהו,

00:25:33:18 00:25:25:24
אמך תשב איתך ותייעץ לך,
אם את רבה עם השכנות או הילדים,

00:25:39:06 00:25:33:20
אימא שלך לא תקבל את המצב,
היא תשאל, מה עשית? מה הבעיה?

00:25:43:15 00:25:39:12
למה את לא מסתדרת?
היא תנזוף בך על המצב.

00:25:51:02 00:25:43:23
בגלל זה אם יש ריב כלשהו,
נמצא דרך להשלים לפני הכניסה לבית.

00:26:02:24 00:25:51:08
אין דבר כזה להתווכח עם אימא,
או להתווכח עם אבא שלך.

00:26:12:22 00:26:03:07
אם יש ריב, ננגב את הדמעות,
נשלים ורק לאחר מכן ניכנס לבית.

00:26:18:07 00:26:13:05
אין דבר כזה לרוץ להגיד להורים.
ככה זה היה.

00:26:24:20 00:26:18:16
מתי הבנות נפגשות ביניהן?

00:26:29:09 00:26:25:12
...הבנות...
את מתכוונת לילדות?

00:26:31:10 00:26:29:11
גם הילדות וגם הנשים.

00:26:34:07 00:26:31:12
בתקופת הקיץ בעיקר,
יש לנשים הרבה חופש.

00:26:36:10 00:26:34:08
מה יש להן?
- חופש...

00:26:41:12 00:26:36:12
אני אומרת שיש להן חופש,
כי בקיץ זו עונת הקציר.

00:26:46:13 00:26:41:14
היבול היה כבר בתהליך ייבוש,
אבל לא היה להן כל כך חופש.

00:26:52:02 00:26:46:21
זה היה לאחר שקצרו את היבול,
והכינו אותו לצורך פעולת דישה.

00:26:56:08 00:26:52:07
עד הדישה, הן מביאות מים,
הן היו עושות את העבודה ביחד.

00:27:03:12 00:26:56:16
לא רק אישה אחת הולכת,
ועושה את העבודה לבדה,

00:27:09:12 00:27:03:14
כל השכנות יוצאות יחד,
ועובדות כקבוצה בתקופה הזאת.

00:27:16:08 00:27:09:22
כל פעם שמישהי זקוקה לעזרה,
נהוג לעזור לה לסדר את היבול.

00:27:24:22 00:27:17:02
לאחר מכן אותה אישה מזמינה לסעודה,
את אלה שהביאו מים, את השכנים...

00:27:32:13 00:27:25:08
היא עושה סעודה כאות תודה
לאלה שהתגייסו לסייע לה.

00:27:39:01 00:27:32:15
בקיץ זה דבר מדהים, כל פעם
מתגייסים לעזור למישהי אחרת.

00:27:42:20 00:27:39:14
מי שעושה את הסעודה,
בשביל מה היא עושה את זה?

00:27:50:02 00:27:42:22
בתקופה הזאת עושים את פעולות הדיש,
לצורך כך צריך להכין את מקום הגורן.

00:27:57:02 00:27:50:08
מקום הגורן הוא מאוד רחב, לכן
היא לא תוכל להכין את המקום לבדה,

00:28:04:08 00:27:57:03
לכן כל הנשים והשכנות יוצאות,
לקחת מים ולהכין את הגורן.

00:28:10:13 00:28:04:11
ולכן אומרים שעושים את פעולת הדיש,
אצל אותה אישה כהזמנה.

00:28:14:08 00:28:10:15
אותה אישה שעזרו לה,
היא תעשה את הסעודה,

00:28:19:22 00:28:14:18
מכינים אנג'רה ו"טלה" (בירה),
והיא מאכילה את מי שהתגייס לעזור.

00:28:22:12 00:28:19:23
זו הייתה העבודה של הנשים?
- כן, זו עבודת נשים.

00:28:25:12 00:28:22:14
זו לא עבודה של הגברים?
- לא, זו עבודה של נשים.

00:28:30:18 00:28:25:13
הגבר היה מכין את האלומות,
מייבש את גרגרי התבואה,

00:28:34:02 00:28:31:01
עושה את פעולת הדיש,
ומכניס לבית את גרגירי התבואה.

00:28:37:18 00:28:35:09

יש עוד מפגשים כאלה?

00:28:43:10 00:28:37:20
יש מפגשי חברה של רק נשים,
ויש מפגשי חברה של רק גברים.

00:28:47:17 00:28:43:12
לאחר העבודה, מכינים קפה,
נשים וגברים שותים יחד.

00:28:54:02 00:28:48:02
אם הגברים הלכו לעבודה,
הנשים מכינות קפה ויושבות בבית.

00:28:59:00 00:28:54:10
יש מפגש לצורך צירוף סיבי
כותנה לכדי חוטים ארוכים,

00:29:07:20 00:28:59:02
אותה אישה מכינה קפה, אנג'רה,
הנשים מתאספות לצירוף סיבי הכותנה.

00:29:12:03 00:29:07:22
ביחד צוחקות, נהנות,
וחוזרות לבית שלהן.

00:29:19:07 00:29:14:12
כאשר הנשים נפגשות,
על מה הן מדברות?

00:29:25:16 00:29:19:08
לרוב הנשים מדברות על חייהן,
על החיים שלהן במקום.

00:29:32:01 00:29:25:19
על חיי הילדים שלהן,
על הצחוקים והשמחה במפגשים.

00:29:40:09 00:29:32:04
המפגשים והצחוקים זה היה
דבר ממש טוב ונעים.

00:29:50:10 00:29:40:24
לא היו אומרים איזה יום ארוך,
העבירו את הימים בכיף ובהנאה.

00:29:56:12 00:29:50:12
כל פעם הכינו קפה בבית אחר,
קפה בבוקר, בצהריים ובערב.

00:29:58:10 00:29:56:14
היו עושים את הדברים האלה,
ומעבירים את היום בנעימים.

00:30:01:22 00:29:58:12
כמה פעמים היו מכינים קפה?
כמה פעמים מרתיחים אותו?

00:30:08:14 00:30:01:23
למשל אם אני עושה קפה בבוקר,
אחרות יעשו בצהריים ובערב.

00:30:11:19 00:30:08:16
השכנות האחרות יכינו למחרת.

00:30:16:01 00:30:11:22
ביום מכינים שלוש פעמים.
- כן, עושים קפה שלוש פעמים.

00:30:18:01 00:30:16:02
בכל פעם עושים
בבית של מישהו אחר.

00:30:20:22 00:30:18:02
בבוקר לפני שהולכים לעבוד,
מכינים קפה בבית של מישהו,

00:30:23:04 00:30:21:00
לאחר שחוזרים מהעבודה,
מכינים קפה אצל אחר,

00:30:26:08 00:30:23:11
בערב בשביל חיי החברה,
שוב מכינים קפה.

00:30:29:14 00:30:27:18
כך בעצם חיו שם.

00:30:34:12 00:30:29:16
כאשר הגברים שותים קפה
ביחד עם הנשים...

00:30:38:22 00:30:34:14
כאשר הנשים שתו את הקפה בנפרד,
האם דיברו על דברים שונים?

00:30:45:06 00:30:38:24
כאשר הגברים והנשים שתו קפה יחד,
כל קבוצה ישבה בנפרד,

00:30:49:11 00:30:45:11
לכן כל קבוצה דיברה
וצחקה עם הקבוצה שלה.

00:30:58:05 00:30:49:12
הגברים מספרים על עצמם,
על הגבורה, הוא עשה, בנה ועוד.

00:31:02:08 00:30:58:10
והנשים מספרות סיפורים
אחרים זו לזו.

00:31:11:14 00:31:02:10
אני בטוחה שהדבר קיים.
לבחורה יכול להיות לה אשת סוד.

00:31:15:12 00:31:11:22
אותה בחורה תספר את הסוד
רק לחברה שהיא אשת הסוד שלה.

00:31:18:19 00:31:15:13
אותה בחורה לא תספר
את הסוד שלה לכל אחד.

00:31:21:14 00:31:18:24
לפעמים יכול להיות מצב
שהן משתפות את הקבוצה,

00:31:26:20 00:31:22:15
הנשים לא אומרות
שזה לא בסדר שזה כך,

00:31:33:12 00:31:27:05
אלא יעודדו אותה, אל תדאגי,
זה יעבור לו ויהיה בסדר.

00:31:39:08 00:31:33:19
הן רק יעודדו אותה
בצורה הכי חיובית שיש.

00:31:45:22 00:31:40:02
לכן את לא שומעת, שזה התגרש,
שהם רבו, שזה קרה וכו'.

00:31:53:12 00:31:45:24
אני לא הייתי שומעת דברים כאלה,
לא ראיתי דברים כאלה ולא שמעתי.

00:32:01:04 00:31:53:23
אם האישה מכבדת את בעלה,

באתיופיה לא הסתכלו בעיניים,

00:32:08:11 00:32:01:06
כשהיא דיברה עליו, היא לא
הרימה את הראש והסתכלה עליו.

00:32:14:05 00:32:08:13
הוא זה שמקבל את ההחלטות,
אבל הם מתייעצים ביניהם.

00:32:17:14 00:32:14:07
היום אני מזמין אנשים,
שיעזרו לי עם החקלאות,

00:32:22:23 00:32:17:20
לכן אני רוצה שתכיני אוכל ושתייה,
היא אומרת שתעשה את זה.

00:32:26:22 00:32:23:01
היא לא אומרת שהיא לא יכולה,
או מנסה לסרב או להגיד משהו אחר.

00:32:34:08 00:32:26:23
הוא אומר לה שבשבוע הבא
הוא מתכנן לעשות קציר ליבול,

00:32:36:22 00:32:34:09
אם הוא אומר לה לארגן סעודה,
היא מסכימה ללא היסוס.

00:32:42:01 00:32:36:24
את כל הדברים היא מכינה מקמח
שהיא טוחנת בעצמה, לבד.

00:32:45:10 00:32:42:02
כל הדברים האלה נעשים
בעבודה שהיא עושה בידיים.

00:32:52:19 00:32:45:12
הוא עושה את הדברים בחוץ,
לכן אין לה אפשרות לסרב.

00:32:58:02 00:32:53:08
אם היא מכבדת את בעלה,
היא תסכים לעשות את הדברים.

00:33:06:12 00:32:58:18
אם היא נתקלת בקושי אישי,
האם היא מתייעצת עם בעלה?

00:33:10:09 00:33:06:17
או שהיא הולכת לאימא שלה?
או לנשים אחרות להתייעץ.

00:33:14:13 00:33:10:11
אם היא לא מסתדרת איתו,
היא מזמינה את אבא שלה,

00:33:19:07 00:33:15:09
היא לא הולכת לשכנים,
היא קוראת לאבא שלה,

00:33:25:00 00:33:19:09
אומרת שלא טוב לה ומזמינה אותו.
לאחריו ההורים מגיעים אליהם,

00:33:31:02 00:33:25:03
מדברים עם הבעל והאישה,
ואם הדברים לא מסתדרים,

00:33:39:16 00:33:31:03
מזמינים את השכנים וזקני העדה,
והם אומרים שהם לא שמעו אותם.

00:33:42:21 00:33:39:18
הם לא מבינים את המקרה,
הם מראים דאגה.

00:33:46:18 00:33:43:05
באותו מעמד האבא לא לוקח
את הבת שלו לביתו,

00:33:52:21 00:33:46:19
ואז קובעים פגישה,
בפגישה סביר להניח שישלימו.

00:33:56:02 00:33:52:22
הזוג ישלימו בעצמם.
אם הם לא השלימו ולא הסתדרו,

00:34:03:19 00:33:56:05
היא מזמינה אליה את אבא שלה,
מגיעים זקני העדה והם מתגרשים.

00:34:08:12 00:34:03:22
הם שומעים מה יש לה להגיד?
אם היא אומרת שלא טוב לה,

00:34:15:06 00:34:08:13
אבא שלה וזקני העדה מקשיבים.

- כן, שומעים את דבריה.

00:34:21:03 00:34:15:19
הם ינסו לגשר וידברו עם הבעל,
במקביל ידברו גם עם האישה,

00:34:26:15 00:34:21:05
הבעל ידבר, מה מפריע לו בקשר,
באופן הכי גלוי שיכול להיות,

00:34:30:13 00:34:26:21
יציעו להם לעשות שלום בית,
תנסו להתגמש ולהסתדר.

00:34:35:20 00:34:30:24
עם האישה ידברו בנפרד,
בתקווה שיסתדרו ויהיה שלום בית.

00:34:37:03 00:34:35:22
כך היו הדברים.

00:34:43:11 00:34:37:06
אמא שלך, איזה אדם היא הייתה,
במה היא עסקה, תתארי לי?

00:34:48:00 00:34:44:00
את יכולה להראות את התמונה,
ולספר לנו עליה...

00:34:55:12 00:34:49:21
אמי הייתה מאוד חרוצה.
- תרימי את התמונה.

00:34:58:08 00:34:55:22
היא הייתה חרוצה.
רואים את התמונה?

00:35:09:05 00:34:58:12
היא הייתה חרוצה ועשתה
עבודות של גברים ונשים כאחד.

00:35:15:15 00:35:10:00
אני אומרת דבר כזה, לאן היא
הייתה מגיע אם היא הייתה גבר.

00:35:20:00 00:35:15:17
כאשר התבגרתי והבנתי,
זה מה שהייתי אומרת.

00:35:24:12 00:35:20:03

היא הייתה מאוד...
- כן, תמשיכי.

00:35:28:19 00:35:24:16
אמי הייתה מאוד חרוצה,
גם במהלך חייה עם אבי.

00:35:38:06 00:35:28:21
ארגנה דברים כמו גבר, היא הייתה
אומרת לאבי, בוא נלך לעבד את האדמה.

00:35:45:09 00:35:39:03
אבי היה מארגן את הדברים,
בזמן שהוא חורש,

00:35:51:11 00:35:45:22
היא הייתה מעבדת את האדמה,
היית עושה את פעולה הזריעה.

00:35:54:18 00:35:51:12
היא הייתה הולכת
לעבד את האדמה עם אבי.

00:35:59:01 00:35:54:22
זה דבר שהוא רגיל,
שאישה הולכת עם בעלה לעבוד?

00:36:05:22 00:35:59:02
לא, היא הייתה חרוצה.
לא כל הנשים הולכות לעבוד.

00:36:12:22 00:36:05:23
בדרך כלל הבעל עושה את החריש,
הנשים הולכות רק לאחר מכן,

00:36:16:12 00:36:13:12
אצלה זה היה שונה לגמרי,
אצל אמי זה דבר שונה לגמרי.

00:36:20:18 00:36:16:14
היא הייתה זו שמעודדת אותו,
תומכת בו, ומציעה לעשות דברים,

00:36:30:12 00:36:21:05
היא באמת הייתה חרוצה,
אף אחד לא השתווה לה בעבודה.

00:36:38:08 00:36:31:22
לאחר מכן היא ילדה אותנו.

00:36:44:20 00:36:39:02

באתיופיה...
ילדה את הבכורה...

00:36:52:02 00:36:44:22

לאחר מכן אני נולדתי,
ואחריי נולדו הבנים.

00:37:01:12 00:36:52:19

יש סיפורים על אמי,
שהיא הייתה מאוד חרוצה.

00:37:10:11 00:37:01:14

הדברים התנהלו אחרת.
אמי הלכה לעבד את האדמה,

00:37:13:02 00:37:10:12

עושה דברים בבית,
הייתה עוזרת לשכנים,

00:37:17:04 00:37:13:06

הייתה מעודדת אנשים,
הייתה שומרת על ילדי השכנים.

00:37:22:18 00:37:17:07

היא הייתה מעודדת את ילדי השכנים,
אם שכנה חלתה, שמרה על התינוק,

00:37:32:08 00:37:22:20

למרות ששם לא היה בקבוק הנקה,
אם הוא תינוק, הייתה מניקה אותו.

00:37:37:19 00:37:32:18

היא הייתה מניקה אותו,
היא הייתה מטפלת בשכנה,

00:37:43:03 00:37:38:05

היא הסתדרה מאוד עם שכנותיה,
השכנות שלה אהבו אותה מאוד,

00:37:46:16 00:37:43:20

היא הייתה אימא מאוד חרוצה.

00:37:48:10 00:37:46:18

מה היה העיסוק של אמך?

00:37:51:21 00:37:48:19

כפי שסיפרתי, היא
הייתה עקרת בית.

00:38:02:12 00:37:52:04
היא גם עבדה מחוץ לבית,
זהו, היא אישה חזקה.

00:38:06:17 00:38:03:04
אמרת שהיא הייתה
גם מיילדת...

00:38:13:16 00:38:06:18
כן, היא הייתה מיילדת,
אין לי מושג מאיפה למדה את זה.

00:38:21:15 00:38:14:01
מאז שאני זוכרת את עצמי,
אני יודעת שאמי מיילדת.

00:38:29:02 00:38:21:24
בנוסף לזה כאשר היו דלקות לילדים,
קוראים לאמי לטפל בהם.

00:38:35:06 00:38:29:04
היו לה ידיים טובות,
היא הייתה מרפאת בקלות.

00:38:40:08 00:38:36:00
אם נחסמו דרכי הנשימה בגלל
הדלקת, לא היה רופא,

00:38:44:06 00:38:40:15
היא הייתה מלטפת את האזור ועושה
עיסוי כדי לפתוח את דרכי הנשימה.

00:38:45:07 00:38:44:08
איך עשתה את זה?

00:38:48:04 00:38:45:13
האזור מתמלא בנוזלים.

00:38:50:02 00:38:48:06
מה היא עושה?

00:38:53:08 00:38:50:12
היא הייתה דוחפת אצבע.
- לתוך הגרון?

00:38:58:08 00:38:53:10
היא הייתה פותחת את דרכי הנשימה
על ידי לחיצה עם האצבע.

00:39:00:24 00:38:58:12

לאחר מכן את רואה על
הילד שהוא מרגישה טוב.

00:39:02:22 00:39:01:03
אין משהו שהיא הייתה נותנת לו?

00:39:06:17 00:39:02:24
לא הייתה נותנת לו שום דבר,
היא פותחת לו את דרכי הנשימה,

00:39:10:13 00:39:06:21
אם זה תינוק, הוא יונק ישר,
הוא לא הצליח ליונק בגלל הכאב.

00:39:17:03 00:39:11:01
אם זה ילד מכינים לו אנג'רה
עם מעט חריף, כך זה עובר לו.

00:39:20:18 00:39:18:01
ככה זה מתייבש?
- לאחר מכן הוא מרגיש טוב.

00:39:24:10 00:39:20:20
הילד שהיה בידיים של אמו,
למחרת הוא קם ומשחק חופשי.

00:39:29:23 00:39:25:08
איך היו הדברים שם,
האם הייתה מיילדת את כולם?

00:39:35:22 00:39:30:04
את כולם, השכנות היו קוראות
לה בלילות שתיילד אותן.

00:39:39:21 00:39:36:08
היו אומרים שהיא כורעת ללדת,
ועוד אחת כורעת ללדת.

00:39:48:14 00:39:40:08
את זוכרת האם היא לקחה אותך?
האם יצא לך לראות לידה?

00:39:54:04 00:39:48:22
לא היה בזה צורך,
אמא שלי יילדה אותי.

00:39:57:09 00:39:54:06
אמי יילדה אותי
כשילדתי את בתי.

00:39:59:22 00:39:57:12
היא יילדה אותך?
- כן, עזרה לי בלידה.

00:40:03:08 00:40:00:03
בילדותך, כשהיא הלכה ליילד,
האם היא לקחה אותך איתה?

00:40:05:04 00:40:03:10
לא, היא לא הייתה לוקחת אותי.
- יצא לך לראות?

00:40:14:11 00:40:05:07
היא הייתה מספרת על הלידה.
- איך היא יילדה, איך היה היום?

00:40:16:06 00:40:14:12
כן, היא הייתה מספרת.

00:40:24:07 00:40:16:08
האם את זוכרת משהו רע או טוב
שקרה לה בזמן הלידה?

00:40:31:10 00:40:24:09
היו מקרים טובים שקרו לה או
היו מקרים שהנולד לא יצא טוב.

00:40:35:07 00:40:31:15
אם העובר לא התהפך,
היא מסדרת את המצב.

00:40:38:06 00:40:35:09
איך היא מסדרת את זה,
כלומר, אילו מכשירים יש לה?

00:40:41:01 00:40:38:09
אין לה מכשירים...
- אז איך היא מסדרת?

00:40:46:08 00:40:41:04
היא מסדרת את זה,
כלומר אם העובר במצב עכוז.

00:40:50:21 00:40:46:09
עושים תנוחה שעוזרת להפוך אותו.
- איך?

00:40:56:23 00:40:51:02
מעמידים את האישה בעמידת נר,
זזה גורם לעובר להתהפך עם הראש.

00:40:58:12 00:40:57:00
איך עושים את עמידת הנר?

00:41:02:23 00:40:58:13
הם עושים את זה ככה,
מעמידים אותה הפוך.

00:41:04:24 00:41:03:00
הראש שלה כלפי מטה?
- כן.

00:41:08:13 00:41:05:08
ולכן התנוחה הזו גורמת
לעובר להתהפך כלפי מטה.

00:41:11:12 00:41:08:15
הרי בלידה הרגילה,
ראש מופנה כלפי מטה לפתח האגן.

00:41:14:18 00:41:11:14
מי שם אותה בתנוחה ההפוכה?
- הגברים. הגברים.

00:41:18:08 00:41:15:08
אם עושים את הפעולה הזו,
העובר מגיע בתנוחה הרצויה.

00:41:24:00 00:41:18:09
לכמה זמן משאירים אותה הפוך?
- לשנייה.

00:41:30:21 00:41:24:02
אם האישה מספרת שהעובר במצב עכוז,
אומרים שצריך לשים אותה הפוך,

00:41:37:02 00:41:31:10
היא זו שמבקשת שיהפכו אותה
כדי שהדבר יסתדר.

00:41:40:13 00:41:37:03
האישה שכורעת ללדת?
- לא, המיילדת בעצמה.

00:41:42:22 00:41:40:15
אה, התכוונתי לאמך.
- כן, אמא שלי.

00:41:46:09 00:41:42:23
לאחר מכן שמים אותה במצב הפוך,

בעקבות כך העובר מתהפך.

00:41:48:00 00:41:46:12

הוא מתהפך...
יש עוד מקרים?

00:41:53:01 00:41:48:02

כל זה קורה רק בעזרת האל,
בטוח שהאל מעורב פה בתהליך.

00:41:54:08 00:41:53:02

רק האל עוזר במצב זה.

00:41:56:24 00:41:54:10

אילו שיטות נוספות
היו לאמך?

00:42:03:17 00:41:57:01

אם הלידה מתעכבת,
והעובר יוצא, היא ממתינה.

00:42:12:08 00:42:03:18

אחר כך היא מסייעת לו עם
הידיים בזהירות במהלך הלידה.

00:42:15:17 00:42:12:14

הכוונה שלך אם העובר לא יוצא?
- כן, אם העובר לא יוצא.

00:42:24:07 00:42:15:18

בלידה, אם העובר מתקשה,
כדי שלא יסבול מחוסר חמצן,

00:42:30:08 00:42:24:16

היא מסייעת לו לקבל אוויר,
היא נכנסת ונותנת לו אוויר.

00:42:34:05 00:42:30:10

היא עושה הכול עם הידיים?
- כן, עם הידיים נותנת לו אוויר.

00:42:40:03 00:42:34:18

היא מסדרת גם את הכתפיים
במעבר תעלת הלידה.

00:42:47:06 00:42:40:05

לאחר מכן העובר יוצא
תוך כדי עזרה של היולדת.

00:42:57:17 00:42:48:07

האם יש דברים שהיא נותנת ליולדת,
שתייה, קרם, מה היא נותנת לה?

00:43:02:13 00:42:57:18
לפני הלידה, על מנת
שהצירים יהיו יותר קלים,

00:43:07:12 00:43:02:16
נותנים להן לשתות משקה
עשוי מזרעי פשתן, מים ודבש.

00:43:09:19 00:43:07:21
מה המשקה הזה עושה?

00:43:14:03 00:43:09:21
זה עושה טוב בפנים,
כדי שלא יישאר בפנים.

00:43:22:22 00:43:14:14
כידוע, המשקה מרכז,
המשקה יכול לסייע בזמן הלידה.

00:43:29:15 00:43:23:00
כך היא הייתה מספרת על הלידה.

00:43:37:00 00:43:30:00
אם תוך כדי משחק בכדורגל,
יש נקע ברגל לילד מסוים.

00:43:43:24 00:43:37:02
כאשר רואים נפיחות ברגלים,
אומרים, קחו אותו ליאשמו (אמי).

00:43:49:01 00:43:44:14
כאשר הם מגיעים היא מסדרת
את המצב בצורה הכי טובה.

00:43:50:06 00:43:49:02
איך היא מסדרת את זה?

00:43:55:24 00:43:50:08
היא עושה עיסוי ברגל לאט לאט,
ראיתי במו עיניי איך היא מטפלת,

00:43:59:06 00:43:56:01
איך היא מסדרת את הרגל,
ואז מושכת את אותה.

00:44:02:08 00:43:59:08
היא רק עושה עיסוי או...

- בהתחלה היא עושה עיסוי.

00:44:06:24 00:44:02:10

במה היא עושה עיסוי?

- משתמשת בקרם או בחימר.

00:44:15:24 00:44:07:01

לאחר שהיא הכינה את התשתית,
כשהיא מושכת, הרגל נכנסת למקום.

00:44:22:02 00:44:16:10

לפני שהיא קמה ממקומה,
המטופל כבר עומד על הרגליים.

00:44:28:16 00:44:22:12

רק אתמול התקשר אלי משהו שסיפר
לי שאימא שלי ריפאה את רגלו.

00:44:30:07 00:44:28:18

היא טיפלה בו ברגל.

- כן .

00:44:35:01 00:44:30:08

הייתה לו נפיחות ברגל כתוצאה משבר,
הוא סיפר שהיה במצב שכיבה,

00:44:39:08 00:44:35:04

המקרה היה בארץ,

בארץ, בעיר רמלה.

00:44:42:22 00:44:39:09

סיפר שהיה ברמלה

והרגל הייתה נפוחה,

00:44:47:09 00:44:42:23

שהוא יצא ממונית

ודרך לא טוב,

00:44:52:18 00:44:47:12

עם הזמן הרגל התנפחה,

ולא הצליח לזוז לשום מקום.

00:45:01:12 00:44:53:05

סיפר שהיא הייתה המלאך שלו,

היא הגיעה ושאלה מי ישן,

00:45:05:13 00:45:01:15

ענו לה שזה בן דוד שלה,

"מסגן סוהט", שאלה, מה קרה לו?

00:45:10:07 00:45:05:15
ענו שאינם יודעים בדיוק,
יש לו נקע או שבר ברגל.

00:45:14:02 00:45:10:10
היא ביקשה שיבוא אליה,
מייד היא מתנדבת לעזור.

00:45:19:14 00:45:14:04
היא באה לעזור,
היא מאכילה אותך.

00:45:27:15 00:45:19:16
לאחר מכן היא אמרה, בוא
נבדוק מה יש לך, נקע או שבר,

00:45:31:21 00:45:27:23
הוא אמר, היום אני הולך לסבול,
כמה צחקתי מהשיחה הזו אתמול.

00:45:39:15 00:45:31:24
היא ביקשה שיביאו קרם,
הביאו לה קרם גוף,

00:45:44:11 00:45:39:23
היא התחילה לעשות לו עיסוי,
הם קוראים לה "תיימר".

00:45:49:23 00:45:44:20
היא עודדה אותו, לאחר מכן
בלי שהרגיש שום דבר,

00:45:54:20 00:45:50:00
היא פשוט משכה את הרגל,
ושמעו את הקליק ברגל,

00:45:59:14 00:45:55:03
היא עודדה אותו ואמרה,
לפני שאסיים את הקפה, אתה תלך.

00:46:03:08 00:45:59:16
הוא אמר לה, הרגת אותי,
כך אמר לה באותו זמן.

00:46:08:08 00:46:03:11
הוא אמר שהיום הוא תמיד נזכר בה,
שהיא הייתה התרופה לכאבים ברגלו.

00:46:13:00 00:46:08:11
הוא הבן של דוד שלה.

כך סיפר לי.

00:46:23:07 00:46:13:02

בארץ, היא הזדקנה ואין לה כוח, אבל היא עדיין חרוצה.

00:46:31:18 00:46:23:08

היא הייתה מדריכה אותך, על היריון ועל תהליך הלידה?

00:46:37:08 00:46:32:07

כן, היא הייתה מדריכה על היריון,

00:46:42:12 00:46:39:07

אישה שהיא בהיריון מריחה ונגעלת מדברים,

00:46:51:21 00:46:42:14

כשזה קורה, אל תתקרבי, כדי שלא תשנאי את זה בעתיד.

00:46:54:08 00:46:51:22

הכוונה, אל תתקרבי... - כן, כך אמרה אימא שלי.

00:46:56:04 00:46:54:14

אל תאכלי מזה, אל תגעי בזה, לזה הכוונה?

00:46:59:10 00:46:56:06

לא, לא מתכוונת שלא תאכלי, היא מתכוונת שלא תריחי את זה.

00:47:03:06 00:46:59:12

אם אני לא מריחה, אצליח לאכול, אבל אם אני מריחה לא אצליח.

00:47:08:12 00:47:03:08

לכן היא הייתה אומרת... תתרחקי מהריח של האוכל.

00:47:14:20 00:47:09:03

תבקשי מאנשים שיכינו לך אוכל, בדברים כאלה היה טוב באתיופיה.

00:47:17:00 00:47:14:22

מבקשים דברים כאלה?

00:47:22:02 00:47:17:06

כן, את מבקשת מהשכנות,
השכנה תכין לך מה שתבקשי.

00:47:26:09 00:47:22:22
לא הרחת את האוכל שהיא הכינה,
ולכן את תצליחי לאכול אותו.

00:47:31:06 00:47:26:24
לכן את האוכל שאת אוהבת,
תכיני ותאכלי בלי להריח אותו.

00:47:34:23 00:47:31:11
אמי הייתה אומרת לי
שבהיריון צריך לאכול אוכל מזין.

00:47:42:11 00:47:35:00
איזה דברים היא הייתה מייעצת,
לנשים אחרות וגם לך?

00:47:48:05 00:47:42:19
לנשים היא הייתה מייעצת
לאכול מזון מזין לגוף.

00:47:51:22 00:47:48:08
ממליצה לנשים דגן טף אדום.
- למה דווקא טף אדום?

00:47:57:15 00:47:51:24
בדגן הטף יש הרבה ברזל,
זה מזון המזין את הגוף.

00:48:06:22 00:47:57:17
זה דבר טוב, בנוסף לדברים אחרים,
למשל מומלץ לשתות חלב.

00:48:12:18 00:48:07:02
אוכל רגיל, בשר,
לא אוכלים בשר כמו בארץ,

00:48:20:23 00:48:12:20
בימים...
בשישי ושבת מכינים עוף,

00:48:24:00 00:48:21:00
מי שיש לו בשר אז בשר,
רק אז אוכלים את זה.

00:48:30:22 00:48:24:12
לאחר מכן, בהיריון מתקדם,
את יכולה לאכול כל דבר.

00:48:33:22 00:48:31:11
בתחילת ההיריון המליצה
לאכול את הדברים האלה.

00:48:38:22 00:48:33:23
כן, אם את נגעלת מאוכל,
יש כאלה שלא נגעלות מריח האוכל.

00:48:43:24 00:48:39:13
למשל, אני לא נגעלתי מאוכל
בתקופת ההיריון.

00:48:46:04 00:48:44:01
בכל ההריונות שלך?

00:48:50:05 00:48:46:11
בהיריון של הבנים,
נגעלתי קצת מאוכל.

00:48:51:18 00:48:50:12
יש הבדל במין העובר?
- כן, יש הבדל.

00:48:55:19 00:48:51:20
את מריחה דברים וכו'?
- כן, נגעלתי מריח הקפה,

00:49:04:20 00:48:55:21
כשנכנסתי לבית שלי, זה
היה שונה, הייתי מריחה דברים.

00:49:20:01 00:49:13:14
אמך הייתה האישה היחידה
שיילדה באזור שלכם?

00:49:24:10 00:49:20:02
באזור שלנו היא הייתה
היחידה שיילדה את הנשים.

00:49:27:23 00:49:25:00
כמה נשים היא יילדה,
כמה לדעתך אפשר להגיד?

00:49:32:21 00:49:28:02
לא ניתן לספור, הרבה.
הרבה מאוד.

00:49:38:12 00:49:32:22
כמה פעמים היא מיילדת,

יום, יומיים, פעם בשבוע?

00:49:43:16 00:49:38:18

האזור היה מאוד גדול,
אם הייתה לידה היום,

00:49:50:09 00:49:43:19

יכול להיות שתהיה לידה שבוע אחרי,
ושבועיים אחרי, האזור היה גדול.

00:49:54:08 00:49:50:11

משלמים לה על זה?
- מה פתאום, לא קיבלה תשלום.

00:50:00:13 00:49:54:12

לא נתנו לה דברים, רק תודה.
- רק דברי ברכה.

00:50:04:12 00:50:00:24

אנשים מאוד אוהבים אותה,
השכנים מאוד אהבו אותה,

00:50:07:04 00:50:04:21

היא הייתה אישה אהובה.

00:50:11:21 00:50:07:10

את לא יודעת מאיפה היא למדה?

00:50:17:13 00:50:12:04

אני לא יודעת מאיפה היא למדה,
באתיופיה לומדים...

00:50:19:08 00:50:17:15

אולי אמא שלה, סבתא שלך?

00:50:22:14 00:50:19:10

גם סבתא שלי הייתה מיילדת.
- אה, היא גם הייתה מיילדת?

00:50:24:10 00:50:22:16

כן, היא גם הייתה מיילדת.
- אה...

00:50:32:18 00:50:24:17

סבתא שלי הייתה כמו אמי,
אם לילד הייתה רגישות בגב,

00:50:35:08 00:50:33:02

היא ידעה לרפא אותו.

00:50:40:02 00:50:36:04
איך היא הייתה מרפאת אותו?
כמו שסיפרת לי קודם?

00:50:46:07 00:50:40:04
אם הילד נפגע בגב, היא ידעה
איך לטפל במקרים כאלה.

00:50:49:17 00:50:46:08
מה קורה לו?
הוא משמיע קולות כאב.

00:50:59:12 00:50:49:18
מביאים אותו אליה, היא מסדרת
את הבגדים שיהיה לו נוח,

00:51:05:04 00:51:00:02
היא מורידה את בגדיו של התינוק,
היא מתחילה בעיסוי.

00:51:06:23 00:51:05:06
מעסה את הגב שלו?
- כן, את הגב שלו.

00:51:13:11 00:51:07:06
תוך כדי עיסוי היא מוצאת
את החלק שנפגע בגב,

00:51:21:02 00:51:14:02
לאחר מכן היא מחזירה
את החלק שיצא מהמקום.

00:51:26:17 00:51:21:03
לאחר שסידרה את זה,
אומרת לא להזיז אותו חצי שעה.

00:51:33:18 00:51:27:12
התינוק מתעורר לאחר חצי שעה.
- מתעורר בסדר. כן, הוא בסדר.

00:51:42:02 00:51:33:19
מתי זכור לך שקראו לה, בלילה או
ביום או לפנות בוקר, מה זכור לך?

00:51:48:08 00:51:42:04
אני מתכוונת, בעבודה שלה,
מה את זוכרת?

00:51:55:14 00:51:48:10
זכור לי שקראו לה

ללא הבחנה גם ביום וגם בלילה.

00:51:59:16 00:51:56:03

בלילה לא היה שם חשמל,
כפי שיש לנו בארץ,

00:52:05:11 00:51:59:24

היו מגיעים עם פנס ומבקשים
ממנה שתבוא כי האישה חלתה.

00:52:08:17 00:52:06:02

היא מתלבשת באופן בהול,
קמה ויוצאת מהבית איתם.

00:52:13:20 00:52:08:19

היא לא הייתה אומרת, לא יכולה,
הייתה הולכת ומיילדת את האישה.

00:52:18:08 00:52:13:22

הייתה נשארת איתה
כמה זמן שנדרש,

00:52:21:13 00:52:18:10

שם לא אומרים כמו בארץ,
אני עלולה להיעדר מהעבודה,

00:52:28:08 00:52:21:15

היא מיילדת את האישה, מסדרת
את התינוק ומרדימה אותו לידה.

00:52:37:22 00:52:28:14

לאחר מכן היא הולכת למקווה,
מטהרת את עצמה וחוזרת הביתה.

00:52:42:23 00:52:39:07

ככה הייתה עושה את הדברים,
גם היה להם הרבה זמן.

00:52:49:22 00:52:43:06

לכן לא הרגישו את הזמן,
לא קרה שאמרו שמשעמם.

00:52:53:15 00:52:50:04

את הולכת לשם או רצה לשם,
זה מזמין אותך לשתות קפה,

00:53:00:04 00:52:53:17

אחד מזמין למשתה או
שמישהו עושה חתונה.

00:53:08:11 00:53:00:22
מצד אחד החיים באתיופיה,
פרט לקושי של הנשים, היו טובים.

00:53:10:20 00:53:08:15
רק זה עושה טעם לא טוב.

00:53:14:00 00:53:10:22
כשאת אומרת, הקושי של הנשים,
למה הכוונה?

00:53:23:16 00:53:14:02
העבודה שהייתה, היא עושה הכול,
היא יולדת, מגדלת, אין לה הפסקה.

00:53:30:17 00:53:24:18
כשאמך יילדה נשים,
האם שמעת סיפורים על כך?

00:53:42:03 00:53:31:02
האם היו מצבים שאישה התקשתה ללדת?
איך התייחסו לזה?

00:53:48:17 00:53:42:05
כל הזמן הזה לא היה
משהו שנתקלה בו,

00:53:55:06 00:53:48:18
אבל אם היא רואה
שהמצב לא טוב,

00:53:59:13 00:53:55:08
היא מייד אומרת לקחת אותה
לבית חולים, ישר לבית חולים.

00:54:02:06 00:53:59:24
הם לוקחים אותה לבית חולים,
אין רכב או אמבולנס.

00:54:07:06 00:54:02:08
לוקחים אותה עם מיטה,
בונים מיטה ולוקחים אותה.

00:54:08:22 00:54:07:08
כמה שעות לוקח
עד שהיא מגיעה?

00:54:13:07 00:54:09:03
כמה שעות...
- בית החולים בתוך העיר?

00:54:15:16 00:54:13:17
בעיר גונדר.
- בגונדר.

00:54:19:22 00:54:15:18
הדרך לבית החולים אורכת
שעתיים עד שלוש שעות.

00:54:22:13 00:54:20:02
הם סוחבים אותה?
- כן, סוחבים אותה.

00:54:27:07 00:54:22:15
הכפר "טדה"
קרוב ל"זג'וטה".

00:54:31:07 00:54:27:21
לאחר שהגיעו ל"טדה",
משם הם יכולים לנסוע.

00:54:37:20 00:54:32:04
באילו מצבים היא מבקשת
לקחת את האישה לבית חולים?

00:54:43:00 00:54:37:22
היא רואה שמצבה של האישה רע,
אם היא רואה שזה לא ילך טוב,

00:54:50:12 00:54:43:02
שהאישה לא יכולה להתאמץ,
היא מבקשת לקחת אותה לבית חולים.

00:54:54:13 00:54:50:22
אם היא לא יכולה לעזור לה,
היא אומרת לקחת אותה לבית חולים.

00:54:58:07 00:54:54:16
... לכן
- לאחר שהיא בדקה אותה?

00:55:02:16 00:54:58:08
כן, לאחר שראתה את המצב,
היא מבקשת לקחת אותה.

00:55:10:02 00:55:03:16
זה בדרך כלל המצב,
לא שמעתי שנתקלה במשהו.

00:55:14:08 00:55:11:11

איפה הלידה מתקיימת?
לאן הם מבקשים שתגיע?

00:55:16:22 00:55:14:10
בבית שלה, בבית שלהם.
- בבית?

00:55:18:22 00:55:16:23
על המיטה או על הרצפה?
- זה על הרצפה.

00:55:27:03 00:55:20:01
מה האישה בהיריון עושה,
היא צועקת, מה היא עושה?

00:55:35:22 00:55:27:18
היא שוכבת, היא יוצאת ונכנסת.
אם העובר יוצא, עוברת לכריעה.

00:55:40:12 00:55:36:18
היא עוברת למצב כריעה,
אמי תתמוך בה בישיבה.

00:55:43:02 00:55:40:19
היא יולדת במצב כריעה?
- כן.

00:55:48:04 00:55:43:19
היא מחזיקה אותה,
היולדת יודעת איך.

00:55:55:02 00:55:48:19
היא אומרת שהיא מייצבת אותה,
מחזיקה אותה בצורה הכי טובה.

00:55:57:19 00:55:55:16
היולדת.
- כן.

00:56:02:15 00:55:58:08
אם היא לא מחזיקה אותה טוב,
אז היא מעירה לה ומכוונת אותה.

00:56:09:01 00:56:02:24
מלפנים אישה אחת או שני נשים,
צריכות להחזיק אותה בחלק העליון.

00:56:11:20 00:56:09:16
את מתכוונת באזור החזה?
- כן.

00:56:14:21 00:56:11:22
יש את המיילדת ושתי נשים?
- המיילדת נמצאת מאחור,

00:56:20:09 00:56:14:22
מלפנים צריך אישה חזקה ואמיצה,
היא צריכה להחזיק אותה חזק.

00:56:22:12 00:56:20:12
למה היא צריכה להיות חזקה?

00:56:26:18 00:56:22:14
היא צריכה להחזיק אותה,
כדי שבמהלך הלידה לא תיפול,

00:56:30:02 00:56:26:19
יש הרבה נשים בצדדים,
שמחבקות ומעודדות אותה.

00:56:34:12 00:56:30:12
באותו זמן, יש צירים טובים,
היא תלד בזמן מאוד קצר.

00:56:40:12 00:56:35:04
האם יש משהו שנותנים לה,
כדי שהעובר יצא יותר מהר?

00:56:46:01 00:56:40:14
אין משהו שהיא מקבלת, היא
שונה קצת מים להרטיב את גרון,

00:56:49:22 00:56:46:09
עושים קפה או אוכל?

00:56:56:00 00:56:49:24
מכינים קפה, כולם שותים,
גם לה נותנים לשתות,

00:57:00:23 00:56:56:02
לאחר מכן צריכה לעבוד,
כלומר להתרכז בלידה.

00:57:04:23 00:57:01:00
המיילדות הגיעו ליילד,
אם הצירים טובים היא תלד מהר.

00:57:08:04 00:57:05:00
מי מגיע על מנת ליילד אותה?
- כל השכנות מגיעות.

00:57:09:18 00:57:08:11
כל השכנות מגיעות?
- כן, כולן.

00:57:19:04 00:57:10:00
הגברים יושבים בחוץ, מתפללים,
הבעל גם בחוץ, הוא לא נכנס,

00:57:24:17 00:57:19:16
אם קשה להשתלט על האישה,
מבקשים שגבר אחד ייכנס ללידה.

00:57:28:18 00:57:25:07
מה היא עושה?
- אם היא משתוללת.

00:57:36:09 00:57:28:19
אם הצירים חזקים והיא
משתוללת, הגבר יוכל לסייע...

00:57:39:01 00:57:36:16
הוא מחזיק אותה?
- כן, הוא מחזיק אותה מלפנים.

00:57:47:17 00:57:39:08
כשיש צירים, אם השכן מחזיק אותה,
אם היא מבקשת עזרה, כולם מסייעים.

00:57:57:11 00:57:48:21
איזה דברים עוד יש,
איזה טכניקות לידה יש עוד?

00:58:00:18 00:57:57:12
סיפרת על כריעה בלידה,
כולן יולדות במצב כריעה?

00:58:06:00 00:58:00:19
כולן יולדות במצב כריעה,
יש כאלה שיולדות במצב שכיבה,

00:58:10:22 00:58:06:02
לרוב הנשים יולדות במצב כריעה.
- לרוב זה במצב כריעה.

00:58:19:20 00:58:14:08
באיזה גיל לרוב
יולדות באתיופיה?

00:58:26:23 00:58:19:23

לאחר לידה יולדת שוב לאחר שנתיים,
יש כאלה שיולדות לאחר שלוש שנים,

00:58:35:03 00:58:27:04

כל זה ללא שימוש באמצעי מניעה,
אמי ילדה כל שנתיים.

00:58:39:23 00:58:35:10

באיזה גיל יולדות פחות או יותר?
- בנות כמה...

00:58:43:12 00:58:40:14

לרוב יולדות...
אני ילדתי בערך בגיל 15,

00:58:44:24 00:58:43:14

את הבן הבכור שלך?
- כן.

00:58:50:05 00:58:45:01

רוב הבנות גם יולדות בגיל הזה?
- כן, בגיל 15 או 16.

00:58:56:05 00:58:51:02

ללדת בגיל כזה, זה...

00:59:02:20 00:58:57:24

ללדת בגיל 15...

00:59:07:18 00:59:03:10

כשאני חושבת על זה היום...
זה דבר מאוד קשה,

00:59:13:02 00:59:08:02

זה קשה מאוד אבל יש ביטוי,
"צריך להביא ילד כשאתה צעיר",

00:59:17:04 00:59:13:03

אם את מביאה ילד כשאת צעירה,
יש הרבה דברים שאת לא יודעת,

00:59:25:14 00:59:17:15

יש לך כוח פיזי לטפל בו,
את לא מרגישה את ההיריון,

00:59:32:06 00:59:25:24

יש לך כוח לעבור את הלידה בקלות
וגם לגדל את הילדים בקלות,

00:59:35:09 00:59:32:08

את צעירה מאוד ולכן
את לא מרגישה כלום,

00:59:39:12 00:59:35:11
כשאני ילדתי את הבכורה שלי
אני לא הרגשתי כלום,

00:59:47:02 00:59:39:18
גם שהייתי בהיריון אחריה,
שיחקתי בכדור באותו זמן,

00:59:50:12 00:59:47:12
אני לא הרגשתי את ההיריון.

00:59:54:14 00:59:50:23
לא הרגשתי את ההיריון או הצירים?
- לא... כשהייתי בהיריון.

00:59:56:17 00:59:54:22
שהיית בהיריון?
- כן, כשהייתי בהיריון.

01:00:01:09 00:59:56:18
כשהייתי בהיריון עם הבכורה,
לא הרגשתי את הלידה שלה,

01:00:06:13 01:00:01:12
הייתי בהיריון בחודש השני, לא
התלוננתי על עייפות וכאלה דברים.

01:00:10:08 01:00:06:15
בשלושת החודשים הראשונים
לא הרגשתי כלום.

01:00:14:01 01:00:10:10
מה קורה כשהגוף משתנה,
מה חשבת שזה?

01:00:21:17 01:00:14:02
בטח שזה קשה,
שהגוף משתנה לך,

01:00:27:21 01:00:21:18
את הופכת להיות מילדה יפה,
לאישה שהולכת להיות אמא.

01:00:31:12 01:00:27:22
זה קצת קשה, אבל..

01:00:39:04 01:00:31:18

אילו שינויים יש, מה הרגשת?
אילו שינויים מרגישים?

01:00:49:04 01:00:39:06
לאחר לידה, יש שינויים,
את לא מי שהיית לפני זה.

01:01:00:19 01:00:49:12
יש לטפל בילדים ולגדל אותם,
את צריכה לדאוג ולחבק אותם,

01:01:07:19 01:01:01:02
אם יש לתינוק שלך חום,
את עוזבת הכול כדי לטפל בו,

01:01:15:01 01:01:07:23
יש הרבה שינויים,
זה לא אותו דבר כמו שהיה,

01:01:20:08 01:01:15:06
שאת מטפלת בעצמך ועסוקה בעצמך,
יש הרבה שינויים כשאת אמא.

01:01:27:06 01:01:20:10
כשאני ילדתי לראשונה,
חמותי ז"ל הייתה אדם טוב,

01:01:32:21 01:01:27:15
היא עזרה לטפל בה,
היינו גרות בשכנות.

01:01:38:02 01:01:33:03
היא החזיקה אותה וטיפלה בה,
לא הרגשתי שיש לי תינוקת,

01:01:41:02 01:01:38:07
הייתי הולכת ומשחקת
עם חברות שלי.

01:01:44:24 01:01:41:10
היית נותנת לה לטפל בה...
- הייתי שמה את הילדה אצל חמותי.

01:01:52:17 01:01:45:05
אם היינו הולכים לים לשחות,
הייתי משחקת וחוזרת הביתה.

01:01:57:02 01:01:52:23
היא הייתה שואלת, איפה היית?
הייתי עונה שהלכתי לחברות.

01:02:00:05 01:01:57:08
היא הייתה מחכה לי לאחר
שהאכילה אותה וטיפלה בה.

01:02:04:22 01:02:00:12
בגלל שהייתי ילדה,
הייתי פונה למשחק,

01:02:10:12 01:02:05:06
בגלל שהייתי עדיין ילדה הייתי
מתגעגעת למשחקים עם החברות.

01:02:17:21 01:02:10:18
המשחקים, המשחקים במים,
ההליכה לים, שהיינו מביאים מים,

01:02:22:22 01:02:18:02
שהיינו עומדים ומדברים בינינו,
בכל הדברים הללו הייתי נזכרת,

01:02:30:10 01:02:23:04
זה לא הפסיק גם בלידה השנייה,
הייתי הולכת לחברות לשחק,

01:02:35:22 01:02:30:12
חמותי הייתה אישה טובה,
היא עודדה אותי ללכת לשחק,

01:02:42:18 01:02:36:05
החברות היו קוראות לי,
רק שהשד מתמלא בחלב,

01:02:46:23 01:02:42:22
הייתי חוזרת בריצה הביתה,
על מנת לשאול למה זה קורה.

01:02:49:09 01:02:47:02
מה זאת אומרת שזה מתמלא?

01:02:54:10 01:02:49:13
שהשד מתמלא בחלב,
עם הבכורה שלי, הייתי שואלת מה זה.

01:02:58:21 01:02:54:18
הייתי פונה לחמותי,
היא עודדה אותי להניק אותה.

01:03:04:02 01:02:59:07
ידעת מה זה?

- כן, אמי הסבירה לי.

01:03:09:11 01:03:04:11
אבל מבחינתי רציתי לשחק,
לכן הייתי מעדיפה שלא יתמלא,

01:03:12:09 01:03:09:12
כשהשדיים מתמלאים יש
קצת חוסר נוחות וכאבים,

01:03:16:05 01:03:12:13
לכן הייתי חוזרת בריצה,
על מנת להניק את התינוקת.

01:03:18:18 01:03:16:10
לאחר מכן הייתי מבקשת
אישור ללכת שוב לשחק,

01:03:21:03 01:03:18:23
לאחר מכן הייתי חוזרת
ומתחילה לעשות עבודות בית.

01:03:25:03 01:03:21:12
זה בית, לכן יש דברים לעשות,
הייתי טוחנת ונכנסת לבישול.

01:03:30:07 01:03:25:12
לאט לאט את נכנסת
לתפקיד של האמא.

01:03:35:23 01:03:30:18
למה את הכי מתגעגעת?

01:03:41:10 01:03:36:05
למשחקים, לחברות...

01:03:47:05 01:03:41:12
יש שהתחתנו ועברו למקום אחר,
חיכיתי שיחזרו כדי לפגוש אותן,

01:03:54:10 01:03:47:11
בעיקר התגעגעתי למשחקים,
למקומות, למשחקים ששיחקנו בהם.

01:03:59:08 01:03:54:22
את חוזרת אחורה במחשבות,
את נזכרת בכל הדברים האלה,

01:04:10:10 01:03:59:14
זה לא דבר ששוכחים בקלות.

בארץ זה טוב, מסיימים ללמוד,

01:04:14:16 01:04:10:15

לאחר שהתבגרת, את כבר
בת עשרים או עשרים ואחת,

01:04:19:03 01:04:15:00

יש כאלה בגיל הזה שעדיין
לא מתחתנות, הן ממשיכות.

01:04:24:08 01:04:19:12

מה שקורה פה שונה
מאוד ממה שקורה באתיופיה.

01:04:31:02 01:04:24:15

יש לך געגועים עזים, למשחק,
לפגוש חברות, לקפוץ ולרוץ,

01:04:36:12 01:04:31:13

את אומרת... נישואין זה משהו
שההורים שלנו מכתיבים לנו.

01:04:43:08 01:04:36:21

בלי שאת נותנת הסכמתך,
הם מחליטים ומחתימים אותך.

01:04:48:01 01:04:43:21

בלידה השנייה שלך...

01:04:54:17 01:04:48:08

לאחר הלידה נהיה לך קל מאוד,
אני ידעתי אם יהיה קשה או קל,

01:04:59:05 01:04:54:23

רק לאחר הלידה הבנתי
שהלידה הייתה קלה מאוד,

01:05:05:17 01:04:59:07

אמרתי לאמי או לחמותי,
שהלידה הזאת הייתה שונה וקלה.

01:05:11:16 01:05:05:22

לא היה דבר שלא עשיתי,
טחנתי, עזרתי לחמותי,

01:05:16:22 01:05:11:18

הייתי הולכת לשחק עם חברות.
- בתקופת ההיריון עד הלידה?

01:05:23:06 01:05:17:08

הייתי איתן כל היום, בלילה
חמותי לא הייתה, בעצם כן.

01:05:32:17 01:05:23:19
לאחר מכן נזכרתי,
שהסבירו לי על הלידה,

01:05:37:16 01:05:32:21
לאחר הלידה אמרתי, איך הצלחתי
לעשות את כל העבודה אתמול,

01:05:44:04 01:05:37:24
חשבתי על זה רק אחר כך,
יום לפני הלידה לא חשבתי על זה.

01:05:49:13 01:05:44:15
האם יש דברים שאסור
לאישה בהיריון לעשות?

01:06:00:22 01:05:51:02
לא! אומרים שאישה בהיריון
אסור לה לשבת יותר מדי,

01:06:03:21 01:06:01:09
היא צריכה להיות פעילה,
אומרים שחשוב שתהיי בתזוזה.

01:06:06:00 01:06:03:22
זה מה שאומרים?
- כן, כך אומרים.

01:06:14:03 01:06:06:02
אני ילדתי בתור ילדה,
לא היו צריכים להגיד לי את זה,

01:06:17:03 01:06:14:05
כי ילדתי אותה צעירה.
אם תראי אותה היום,

01:06:20:19 01:06:17:05
את תחשבי שאני
והבכורה שלי אחיות.

01:06:24:09 01:06:21:01
האם יש דברי אוכל
שאסור לאישה הרה לאכול?

01:06:28:14 01:06:24:12
לאחר הלידה?
- גם בהיריון וגם לאחר הלידה.

01:06:30:20 01:06:28:16
לא נמנעים משום אוכל,
אם את נגעלת מאוכל,

01:06:32:02 01:06:30:22
את אוכלת ושותה הכול.

01:06:36:02 01:06:32:04
אם היא תשתה משהו לא
טוב שיכול להזיק לעובר?

01:06:41:13 01:06:36:03
לא, אם יש משהו לא טוב,
והיא יודעת, היא תשתה,

01:06:45:12 01:06:41:23
אם בא לה טלה היא תשתה
ואם בא לה, תשתה מים,

01:06:49:15 01:06:45:18
כמו שאמרתי יכולה לאכול
אוכל מגרעיני שומשום,

01:06:58:21 01:06:49:22
אם באה לה דבש,
היא אוכלת וזה טוב לעובר.

01:07:03:08 01:06:59:01
קרוב ללידה אומרים שאסור
לה לשתות דברי חלב,

01:07:12:05 01:07:03:12
מכיוון שאם היא שותה
דברי חלב זה יהיה על העובר.

01:07:14:20 01:07:12:15
מה זה יעשה לעובר?

01:07:25:06 01:07:15:04
דברי החלב יהיו על העובר,
ולכן אומרים שזה לא טוב.

01:07:29:01 01:07:25:08
אם תאכל מה שבא לה,
אומרים שזה דבר טוב.

01:07:31:08 01:07:29:11
לא מונעים ממנה שום דבר.

01:07:38:09 01:07:31:16
האם יש משהו תרבותי,
איפה אמך הייתה בזמן הלידה?

01:07:46:02 01:07:38:21
אני ואמי מהרגע שהתחיל
תהליך הלידה, היינו יחד.

01:07:53:17 01:07:46:04
היינו יחד, אין משהו מיוחד שעושים,
אם מישהו חלה, עושים קפה,

01:08:03:02 01:07:54:03
מכינים אוכל, מזמינים את השכנים,
עד סיום הלידה השכנים מתפללים,

01:08:06:02 01:08:03:12
מבקשים מבורא עולם,
שזה יעבור בשלום.

01:08:12:06 01:08:06:09
שותים מהקפה שהכינו,
זהו, לא עושים משהו מיוחד.

01:08:18:20 01:08:12:10
לאחר הלידה, מביאים את האוכל,
אם הכול עבר טוב בלידה.

01:08:23:05 01:08:19:03
יש הרבה אוכל באתיופיה, ליולדת.

01:08:25:12 01:08:23:07
איזה סוגי אוכל יש ליולדת?

01:08:31:00 01:08:25:16
לאחר הלידה
יש דייסת שיבולת שועל,

01:08:39:09 01:08:31:07
זה דבר שונה, עשוי מטף אדום,
יש הרבה גבינות.

01:08:46:13 01:08:39:19
שוחטים בשבילה עז
כדי שתאכל כמו שצריך.

01:08:53:18 01:08:46:22
אם זו בת מחכים 80 ימים
ואם זה בן אז 40 ימים.

01:09:00:06 01:08:54:01
במהלך הימים האלה ידאגו לה,
השכנים מביאים לה אוכל,

01:09:09:15 01:09:00:15
גם אימא שלה עושה לה אוכל,
לאחר התקופה הזו היא חוזרת לביתה.

01:09:18:00 01:09:11:15
לא כמו בארץ ש-5 דקות
אחרי הלידה מתחילים בריצות.

01:09:26:22 01:09:18:22
מה זאת אומרת שילדת...
- לא נחים חמש דקות,

01:09:36:21 01:09:28:01
היא לא נכנסת למטבח מייד,
והיא לא צריכה ללכת לרופא,

01:09:43:08 01:09:37:02
מעבר לזה גם יש לה דברים,
כבוד לילדת היה באתיופיה.

01:09:46:20 01:09:44:07
שם הייתה אפשרות לנוח?
- כן, שם את מצליחה לנוח.

01:09:51:06 01:09:46:22
את רק מטפלת בילד?
- את נכנסת לביתך והתינוק שמח.

01:09:57:04 01:09:51:23
את נמצאת במנוחה רק
עם התינוק חודשיים ושבועיים,

01:10:03:12 01:09:58:15
זה הרבה זמן...
- את נכנסת לביתך וטוב לך,

01:10:06:24 01:10:03:22
שם באמת היה טוב.

01:10:14:18 01:10:07:01
לרוב מי שמטפל בך,
זו אימא או השכנות?

01:10:24:12 01:10:14:20
מי שמטפל בך זו אימא,
גם חמותך, אם היא גרה קרוב.

01:10:32:08 01:10:24:15
לרוב, אם אמך רחוקה,
היא מגיע אלייך לטפל בך,

01:10:40:02 01:10:32:09
לשבוע או לשבועיים ואם
מתאפשר לה אז גם חודש.

01:10:45:13 01:10:41:12
מה התפקיד של הגבר,
מה הם עושים?

01:10:52:22 01:10:45:15
מי שעוסק בחקלאות אז הוא עובד,
לרוב העבודות שלהם מחוץ לבית,

01:10:55:02 01:10:53:00
אין להם עבודה בתוך הבית.

01:11:01:02 01:10:55:05
אם זה בן מחכים 40 יום
ואם זו בת, 80 יום,

01:11:03:18 01:11:01:08
במהלך הימים האלה מבקרים אותה?
באים לראות אותה?

01:11:05:22 01:11:03:19
את היולדת?
- כן.

01:11:15:12 01:11:05:24
בטח שבאים לראות אותה,
מגיעים עם אוכל או עז,

01:11:22:19 01:11:15:20
אם היא ילדה בבית שלהם,
אז הוא ידאג שיהיה הכול,

01:11:26:05 01:11:22:22
הוא ידאג שלא
יחסר לה שום דבר.

01:11:33:11 01:11:26:15
עכשיו אני רוצה
שנדבר על אביך,

01:11:43:00 01:11:35:21
סיפרת שהוא עסק בחקלאות,

סיפרת שהוא עשה הרבה דברים,

01:11:52:03 01:11:43:02

איך הוא בעצם
דאג למשפחה שלו?

01:11:58:15 01:11:52:05

ספרי לנו מה את זוכרת
מאביך מאז ילדותך.

01:12:06:13 01:11:59:08

אבא שלי היה
אדם מאוד טוב,

01:12:11:22 01:12:07:02

הוא היה חרוץ מאוד
בחקלאות,

01:12:16:18 01:12:12:08

עסק בתחום האריגה,
עסק גם בתחום הנפחות,

01:12:25:16 01:12:16:20

היה חרוץ בחקלאות,
אהב את ילדיו וטיפל בהם.

01:12:31:23 01:12:25:18

הוא אהב אותנו מאוד,
הוא הסתדר עם אמי,

01:12:35:06 01:12:32:00

הם היו שותפים גם בתוך
הבית וגם מחוצה לו,

01:12:42:21 01:12:35:08

לאחר שסיים לעבוד בחקלאות,
היה חוזר ועוסק באריגת בגדים.

01:12:46:20 01:12:42:22

הוא עבד קשה ותמיד
דאג לקנות לנו בגדים,

01:12:54:11 01:12:46:22

היה מכין לנו צעיפים, חצאיות,
בנוסף היה מוכר בגדים לנוצרים,

01:13:05:04 01:12:54:16

כאשר עבד בנפחות, הכין ומכר לנוצרים
מחרשות, גרזן, סכינים ועוד.

01:13:09:05 01:13:05:08
הבית שלו היה מלא בשפע,
בית מלא בשפע,

01:13:15:05 01:13:10:02
לא חסר שום דבר.
בגדים עשה בעצמו,

01:13:19:22 01:13:15:07
הכול עשה במו ידיו,
את הביתה בנה בעצמו,

01:13:24:02 01:13:19:24
אנשים עזרו,
הבית היה גדול ומלא בשפע,

01:13:32:19 01:13:24:04
היו להם פרות לחליבה,
עזים, הכול היה מלא.

01:13:44:21 01:13:32:21
בסדר הילדים אני הבכורה,
נולדתי לאחר שנפטרה להם ילדה.

01:13:51:02 01:13:44:23
אחריי יש את אחותי,
אחי ששמו אלפה,

01:13:56:21 01:13:51:03
לאחותי קוראים וודה גיסמה,
אחריה אחי אלפה גיסמה,

01:14:01:11 01:13:56:22
לאחריו בינה גיסמה,
והאחרון אסצ'ילו גיסמה.

01:14:05:20 01:14:01:12
אז היו יותר בנות.
אביך עבד הרבה,

01:14:12:06 01:14:05:22
הוא היה המפרנס בבית?
- הוא היה היחיד, רק הוא.

01:14:17:00 01:14:12:08
הוא היה המפרנס היחיד,
אמי גם הייתה חרוצה מאוד,

01:14:26:22 01:14:17:02
עשתה עבודות בית וגם מחוץ לבית,

היא ראתה שהוא לבד,

01:14:33:13 01:14:26:23
לכן היא הייתה מעודדת אותו,
ושניהם ביחד הולידו את ילדיהם,

01:14:41:00 01:14:34:01
הבנים שנולדו היו קטנים,
רק אני ואחותי היינו גדולות,

01:14:47:15 01:14:41:02
אני הייתי גדולה יחסית,
הבנים היו ממש קטנים.

01:14:53:16 01:14:47:21
הדברים שהוא מייצר,
גם אם היו מעט כאלה,

01:14:55:20 01:14:53:18
איפה הוא היה מוכר אותם?

01:14:59:20 01:14:56:01
הנוצרים היו מגיעים.
- לבית שלכם?

01:15:06:14 01:15:00:02
אם זה גרזן, מחרשות, סכינים
היה מכין להם במקום, בחצר,

01:15:13:05 01:15:06:21
או שהיה מכין להם מראש,
היו משלמים את כספו והולכים.

01:15:18:21 01:15:13:17
האם הייתה חנות או שוק לידכם?
- לא.

01:15:20:08 01:15:18:22
לא היה בסביבה?
- לא היה.

01:15:26:05 01:15:20:10
אם רוצים לקנות מלח או שמן?
- את הולכת לשוק בעיר "טדה",

01:15:29:12 01:15:26:14
את הולכת לשם אחת לשבוע.

01:15:32:10 01:15:29:14
זה היה רחוק מאוד?

- זה לא היה רחוק,

01:15:38:14 01:15:32:12

היו הולכים לשם ברגל,
יוצאת בבוקר וחוזרת בערב.

01:15:49:05 01:15:45:01

יצא לך ללכת לחנות באותו זמן?
- כן, עם אבא שלי.

01:15:50:12 01:15:49:07

יצא לך ללכת?

- כן.

01:15:54:22 01:15:50:13

מה הייתם הולכים לעשות שם?
- הייתי הולכת אחרי אבא שלי,

01:15:59:20 01:15:54:24

הייתי הולכת יחד איתו,

אני הייתי גדולה כבר,

01:16:03:01 01:15:59:22

אם אבי היה אומר שאלך אתו,
הייתי הולכת איתו לקניות.

01:16:10:08 01:16:03:02

הייתי שומרת על מה שהוא קונה,
היה חוזר מהקניות והייתי שומרת,

01:16:17:13 01:16:10:10

הייתי שומרת על היבול שעמד למכירה,
בזמן שהוא הלך לקנות דברים אחרים.

01:16:21:17 01:16:17:15

הייתי יושבת ושומרת,

לא היה לי מה לעשות.

01:16:25:10 01:16:21:22

מה, לא פחדת משודדים?

זה שוק, יש הרבה אנשים..

01:16:30:11 01:16:25:12

לא פחדתי,

באותו זמן לא פחדתי.

01:16:33:06 01:16:30:12

היית הולכת איתו לקניות?

- כן, הייתי הולכת איתו.

01:16:38:22 01:16:33:08
איך זה נראה כשאומרים שוק,
איך נראה השוק של הכפר?

01:16:45:14 01:16:39:00
כשאת הולכת לשוק, זה שוק,
יש בו את כל הדברים שמחפשים,

01:16:49:03 01:16:45:16
יש בשוק תבלינים שונים,
תבואה, מלח ושמן,

01:16:53:11 01:16:49:05
זה מראה ממש יפה,
מראה ממש יפה.

01:16:58:02 01:16:53:12
היה ממש טוב.

01:17:03:09 01:16:58:04
אנשים נפגשים שם?
- כן, נפגשים.

01:17:07:00 01:17:03:11
האם הם קובעים להיפגש שם?
הם השוק זה סוג של מקום מפגש?

01:17:14:14 01:17:07:02
לשוק כולם הולכים, השכנים,
המכרים ומי שגר בסביבה או רחוק,

01:17:19:06 01:17:14:18
שם נפגשים, שואלים לשלום,
מברכים אחד את השני בנשיקות,

01:17:29:10 01:17:19:08
הגברים הולכים לעיר
ושותים "טלה" (בירה).

01:17:35:13 01:17:29:12
לאישה אסור להיכנס לשתות בירה,
הסביבה לא רואה את זה בעין יפה.

01:17:39:14 01:17:35:15
נשים לא נכנסות לפאב מקומי?
- לא נכנסות.

01:17:41:20 01:17:39:16
רק לגברים מותר להיכנס לפאב?
- רק גברים.

01:17:46:20 01:17:41:22
איך יודעים שהמקום זה פאב?
האם יש שלט כתוב או...

01:17:51:18 01:17:46:22
כן, יש שלט, כתוב "טלה" למכירה,
כתוב שזה פאב למכירת אלכוהול,

01:17:55:18 01:17:51:20
הנשים, לאחר שסיימו את הקניות,
הן פונות בחזרה לבית שלהן,

01:18:00:22 01:17:55:20
אם אישה נכנסת לפאב עם בעלה,
אז זה בסדר בעיני הסביבה.

01:18:04:16 01:18:00:23
היא נכנסת לבד?
- היא לא נכנסת לבדה.

01:18:07:08 01:18:05:05
היא לא נכנסת לבד.

01:18:11:21 01:18:07:10
האם היו הרבה פאבים?
- כן, היו הרבה בשוק.

01:18:15:22 01:18:11:22
יש הרבה יותר באזור קניות?
יותר ממקום אחר?

01:18:23:19 01:18:15:24
יש הרבה באזור "טדה",
"אזזו", ו"בגונדר" יש הרבה.

01:18:29:08 01:18:24:09
אם אין שלט כתוב,
איזה סימן היכר יש עוד?

01:18:32:03 01:18:29:15
מה זאת אומרת?
- סימן היכר לפאב?

01:18:37:08 01:18:32:05
קוראים לזה מועדון ערב,
אם זה מועדון ערב אז מוכרים שם,

01:18:42:00 01:18:37:09
אם זה בית התה - מוכרים תה,

אם זה בית מאפה, אז לחם,

01:18:45:12 01:18:42:04
אני זוכרת שהיה סימן היכר
למקום שמכרו בו "טלה" (בירה).

01:18:49:23 01:18:45:13
נכון, במקומות שמוכרים טג'
(משקה חריף מדבש) יש וילון חרוזים.

01:18:53:23 01:18:50:04
לבית הטלה גם יש סימן היכר.

01:18:56:21 01:18:54:12
מה סימן ההיכר, שלט?
- כן, יש שלט.

01:19:00:07 01:18:57:01
מה אם אין שלט כתוב?
- הדלת פתוחה, רואים את הטלה,

01:19:03:10 01:19:00:12
שואלים אם מוכרים טלה,
הם עונים שכן, מוכרים טלה.

01:19:11:19 01:19:03:15
אני זוכרת שהיו תוקעים מוט
עם פחית מעל האדמה, את זוכרת?

01:19:21:18 01:19:12:13
כן, בית הטלה, בית התה,
מסעדה, הכול היו יודעים.

01:19:26:15 01:19:22:02
מה מכרו שם חוץ מ"טלה"?
כשנכנסים לשם מה עוד מוכרים?

01:19:29:22 01:19:26:19
לא מוכרים כלום מלבד "טלה".
- רק טלה?

01:19:33:07 01:19:29:23
לא מוכרים אוכל?
- אוכל מוכרים במסעדה, מקום נפרד.

01:19:36:16 01:19:33:14
שם יושבים רק לשתות "טלה"?
- כן, רק שותים "טלה".

01:19:39:22 01:19:37:08

לא מוכרים פיצוחים יחד עם ה"טלה"?
- לא.

01:19:45:14 01:19:40:00
רק טלה או שיש גם טג?
- יכול להיות שיש גם טג'.

01:19:50:04 01:19:45:21
באופן כללי טג' מוכרים במקום אחר,
יש שלט למכירת טג'.

01:19:53:05 01:19:50:06
מקום נפרד בשביל הטג?
- כן.

01:19:58:11 01:19:54:04
יצא לך להיות במקום כזה?
עם אבא שלך או משהו אחר?

01:20:03:01 01:19:58:12
יצא לי להיכנס עם אבא שלי.
- איך המקום נראה?

01:20:09:16 01:20:03:02
המקום היה יפה, ההגשה,
הכוסות, אני זוכרת שהיה יפה,

01:20:18:03 01:20:09:18
הייתי כבר גדולה, היינו כל היום
יחד בשוק ונכנסנו למקום.

01:20:24:08 01:20:18:12
לרוב נכנסים לשם רק הגברים?
- כן, רק הגברים.

01:20:27:09 01:20:24:18
נמצאים שם רק גברים?
- כן, רק גברים.

01:20:31:02 01:20:27:14
מה הם עושים שם, רק נהנים
או שגם עושים שם עסקים?

01:20:38:02 01:20:31:08
הם שם רק בשביל הכיף,
לשתות ולעביר את הזמן בנעימים.

01:20:46:18 01:20:41:11
אבא שלך היה הולך לשוק?
- כן, הוא היה עושה קניות.

01:20:51:04 01:20:47:01
ספרי לי קצת על זה.
- על איך הוא נהרג?

01:20:57:06 01:20:51:06
הוא נהרג, אבא שלי
היה נותן אמון באנשים,

01:21:03:05 01:20:57:21
הוא נתן אמון באנשים,
היה עליו כסף,

01:21:14:16 01:21:03:17
באותו זמן, הוא מכר את הפרה,
היה לו נשק גדול,

01:21:23:17 01:21:15:02
הוא רצה לקנות נשק קצר יותר,
הוא מכר את הנשק הארוך.

01:21:29:12 01:21:23:18
הוא אמר שהשנה הוא רוצה
להחליף לנשק מקוצר יותר,

01:21:36:21 01:21:29:19
לכן הוא מכר את הפרה,
לאחר מכן מכר גם את הנשק,

01:21:47:02 01:21:37:07
חלק מהכסף הוא השאיר בבית,
את השאר הוא לקח איתו בכיס.

01:21:52:18 01:21:47:14
את היית איתו?
ספרי לי הכול...

01:21:56:22 01:21:52:19
איזה יום זה היה, זה היה
בבוקר או ערב, מי היה איתו?

01:22:01:19 01:21:57:08
אני לא הייתי שם,
עברתי בעקבות נישואין,

01:22:09:06 01:22:02:06
אמי מספרת שהוא נתן לה
חלק מהכסף שתשמור אצלה,

01:22:15:04 01:22:09:20

זה היה יום שני,
הם עמדו לצאת לשוק,

01:22:22:00 01:22:15:17
אמר לה שאם ימצא,
הוא יקנה את הנשק,

01:22:29:01 01:22:22:03
היא סיפרה שאמרה לו,
למה אתה הולך עם כסף רב?

01:22:37:14 01:22:29:02
הוא ענה שאם ימצא כלי נשק,
אז הוא רוצה לקנות אותו.

01:22:42:22 01:22:37:22
כשאמר לה את זה, השאירה בבית
את הכסף שנתן לה ויצאה לקניות.

01:22:48:01 01:22:42:23
שניהם הלכו לקניות, הוא בבוקר
ומיד לאחר מכן גם היא יצאה.

01:22:54:10 01:22:48:16
הוא היה עם הכסף,
משם הוא הלך לשוק.

01:22:58:09 01:22:54:12
אני נישאתי לבחור
שגר בעיר "אמבובאר",

01:23:04:17 01:22:58:22
ממש במקרה יצאתי לקניות,
הלכתי למספרה לעשות תסרוקת,

01:23:09:02 01:23:04:19
לעשות תסרוקת, באותו זמן
הייתי בהיריון עם בתי הבכורה.

01:23:12:22 01:23:09:18
האם קבעתם להיפגש?
- לא קבענו.

01:23:15:00 01:23:12:24
לא קבענו להיפגש.
- לא ידעת שהם יגיעו?

01:23:20:01 01:23:15:07
לא היה פלאפון,
זה היה מקרי מהשמיים,

01:23:26:04 01:23:20:12
הודעתי לבעלי שאני הולכת
למספרה, והוא הציע שיצטרף אליי,

01:23:34:09 01:23:27:02
אני ובעלי יצאנו יחד,
הם הגיעו מכיוון אחר,

01:23:37:01 01:23:34:13
שם פגשתי את אבא שלי.

01:23:39:18 01:23:37:02
איך הצלחתם להיפגש?
- נפגשנו במקרה.

01:23:42:15 01:23:39:23
ראית אותו עומד?
הוא ראה אותך?

01:23:47:08 01:23:43:02
הרי יש הרבה אנשים בשוק?
- נכון, יש הרבה אנשים,

01:23:54:07 01:23:47:16
אבל תוך כדי ראיתי את אבי,
אמרתי לבעלי, הנה אבא שלי.

01:23:59:00 01:23:54:15
נישקתי את אבא שלי,
לאחר מכן פגשתי את אמי,

01:24:07:23 01:23:59:11
בעלי אמר שנפגש אחר כך,
כי אני צריכה להיות במספרה.

01:24:11:19 01:24:08:02
לאחר מכן הלכתי למספרה,
אבי מכיר את המספרה,

01:24:16:12 01:24:12:03
כשסיימו לסדר לי צמות
בחצי מהראש, אבא שלי הגיע,

01:24:22:20 01:24:16:13
הוא הגיע ושאל אם סיימתי,
עניתי שעדיין לא,

01:24:26:13 01:24:23:12
הוא אמר שיחזור והלך לדרכו,

כשסיימתי הוא הגיע שוב.

01:24:28:10 01:24:26:15
הוא הגיע שוב אחרי
שסיימת את הצמות?

01:24:31:23 01:24:28:12
כן, הוא חזר.
גם אימי הגיעה אחרי הקניות,

01:24:41:09 01:24:32:00
הוא חיפש לקנות נשק,
אבל לא מצא.

01:24:48:01 01:24:41:22
הוא פגש את החברים שלו,
גם את היהודים וגם הנוצרים,

01:24:53:20 01:24:48:20
אני סיימתי את הצמות,
הוא אמר שאכסה את זה.

01:25:04:10 01:24:53:22
הצמות היו יפהפיות.
הוא חיכה לראות את הנכדה,

01:25:08:02 01:25:04:20
איזה סוג תסרוקת עשית,
צמות או החלקה?

01:25:14:23 01:25:08:04
עשיתי צמות.
שמתי מטפחת על הראש,

01:25:20:02 01:25:15:11
ועמדתי ליד אבי שאמר
לי שאני לא במיטבי,

01:25:26:07 01:25:20:06
הייתי בהיריון והוא שמע על כך,
זה מאוד שימח אותו.

01:25:28:23 01:25:26:16
זה היה ההיריון הראשון שלך?
- כן, היריון ראשון,

01:25:34:02 01:25:29:18
היינו שם כל היום,
הוא קורא לי "ינטגה".

01:25:37:18 01:25:34:05

הוא הציע שנשתה משהו
לפני שאנחנו הולכים לביתנו,

01:25:45:07 01:25:37:20

אני, בעלי והוא נכנסנו לפאב,
היינו בשוק כל היום וזה היה בערב,

01:25:51:19 01:25:45:14

בסיום הקניות הוא הזמין גם את אימי,
היא סירבה להזמנה שלו לשתייה.

01:25:59:17 01:25:52:07

אם הזמנת אותם לשתות,
שיסיימו, אנחנו צריכים ללכת,

01:26:03:16 01:25:59:18

בוא נלך, אני לבד,
הוא ענה שהוא נשאר,

01:26:06:09 01:26:03:18

ושהוא יבוא אחר כך.
- כך אמר?

01:26:11:11 01:26:06:11

כולם כבר הלכו, איך אלך לבד,
ענה שאמצא אנשים ואלך,

01:26:16:22 01:26:12:08

אני לא מתכוון לבוא עכשיו.
שאלתי למה הוא לא הולך,

01:26:24:02 01:26:17:04

בוא נסיים את השתייה ונלך,
החברים הנוצרים והיהודים היו שם,

01:26:38:00 01:26:24:14

בעלי אמר, בוא תסיים את השתייה,
גם אנחנו נסיים את שלנו ונצא,

01:26:43:00 01:26:38:02

הוא ענה שהוא נשאר,
השאיר את הכוס שלו,

01:26:48:00 01:26:43:14

יצא על מנת ללוות אותנו,
הוא יצא מהמקום ללוות אותנו,

01:26:56:07 01:26:48:02

לאחר מכן הסתובבתי וראיתי אותו,

ראיתי שהוא נכנס לאותו מקום,

01:26:59:12 01:26:56:10

ראית אותו נכנס?

- כן ראיתי שנכנס.

01:27:07:13 01:26:59:18

אמרתי שראיתי את אבי נכנס,
בעלי ענה, בטח שהוא יכנס לשם,

01:27:19:02 01:27:08:15

שם נתנו לו לשתות כל הערב,
לאחר מכן אמרו לו לשלם,

01:27:23:15 01:27:19:06

אחד ששתה כל הערב,
הוציא את כל הכסף שהיה לו.

01:27:31:08 01:27:23:17

הוא שילם את החשבון
והחזיר את הכסף לכיס,

01:27:39:20 01:27:31:19

הם נתנו לו לשתות כל הערב,
הם דיברו ביניהם ותפסו אותו.

01:27:42:22 01:27:40:02

איפה, באותו מקום בפאב?

- כן, בפאב.

01:27:44:11 01:27:42:24

שם?

- כן, שם.

01:27:51:01 01:27:45:16

הם שתו כל הערב,
הוא התנגד ונאבק בהם,

01:27:57:02 01:27:51:12

כשהוא נאבק בהם,
הם הרביצו לו,

01:28:02:05 01:27:57:07

כך הם הרגו אותו,
ולקחו ממנו את הכסף.

01:28:04:08 01:28:02:12

הכול היה בשביל כסף.

01:28:07:23 01:28:04:14

לא היו אנשים שיכלו להפריד?
- לא היה אף אחד.

01:28:11:02 01:28:08:02
אלה היו הנוצרים,
היהודים לא היו בסביבה,

01:28:14:22 01:28:11:11
השאירו אותו?
- אומרים שהשאירו אותו וברחו,

01:28:18:12 01:28:15:12
אני לא הייתי שם וראיתי,
בעלת המקום סיפרה את זה,

01:28:23:07 01:28:19:00
לאחר שהנוצרים הרגו אותו,
זרקו את גופתו בחוץ,

01:28:28:02 01:28:23:08
כדי שיראו שהשתכר
ונפל למותו.

01:28:30:12 01:28:28:09
איפה זרקו אותו?
- שם, ליד המים.

01:28:33:18 01:28:30:14
יש שם נהר מאוד גדול,
כדי שיחשבו שהוא נפל,

01:28:35:14 01:28:33:20
תוך כדי שהוא מנסה
לחצות את הנהר או לשתות,

01:28:40:14 01:28:35:16
הם זרקו אותו בקרבת הנהר,
למחר היה יום שלישי,

01:28:49:03 01:28:41:08
אנחנו נפגשנו ביום שני,
ביום שלישי לא הצלחתי לקום,

01:28:54:03 01:28:49:22
עננה כבדה נפלה עליי,
חמותי הגיעה ושאלה

01:28:58:11 01:28:54:08
למה אני לא קמה,
הזמן לקום כבר עבר,

01:29:02:05 01:28:58:12
למה את לא קמה?
לא הצלחתי לקום,

01:29:10:22 01:29:02:21
נשארתי במקומי ולא קמתי,
חמותי אמרה, מפני שהלכה אתמול,

01:29:13:13 01:29:11:08
מפני שהלכה אתמול,
אז היא התעייפה,

01:29:17:02 01:29:13:18
אני הייתי בהיריון,
אמרה שיניחו לי.

01:29:22:08 01:29:17:13
הציעו לי אוכל או שתייה,
אבל לא רציתי שום דבר,

01:29:28:06 01:29:22:09
היית מעלי עננה כבדה מאוד.
בשעות הערב קמתי,

01:29:32:18 01:29:28:08
חמותי באה וראתה אותי,
שאתי אותה למה היא באה,

01:29:37:18 01:29:32:23
היא אמרה שהיא הכינה קפה,
היא רוצה שאבוא לשתות איתה.

01:29:40:12 01:29:37:22
אני לא ראיתי שום דבר,
לא שמעתי שום דבר.

01:29:48:10 01:29:41:02
אנשים הגיעו לבית שלה וסיפרו לה
שהרביצו לאבא שלי והרגו אותו,

01:29:52:09 01:29:48:16
אתם צריכים לספר לה,
כך אמרו לה...

01:30:04:08 01:29:52:14
היא בכתה והתאבלה על כך,
אמרה להם שינסו לא להראות לי.

01:30:11:18 01:30:04:10

היא קוראת לי "מלקם אייהו",
היא ביקשה שאקום לאכול משהו,

01:30:15:19 01:30:12:05
כל הזמן הזה את ישנה,
אמרה, מה קרה לך?

01:30:21:09 01:30:15:21
עניתי לה, אני לא יודעת,
אין לי תיאבון, אוכל אחר כך,

01:30:28:16 01:30:21:13
דודה שלי, "ינהנאטגטה",
התגוררה קרוב אלינו,

01:30:41:20 01:30:29:15
היא הגיעה אלינו, והתקרבה
אלינו תוך כדי שהיא שרה ומתבדחת,

01:30:48:10 01:30:42:10
חשבת, למה היא באה עכשיו,
לא רציתי לראות אנשים.

01:30:52:08 01:30:48:18
לא רציתי, שנאתי את זה.
עכשיו...

01:30:55:17 01:30:52:09
האם היא שמעה על אביך?
- כן, היא ידעה על זה,

01:31:01:17 01:30:55:18
הם חיפשו סיבה לגרום לי לצאת,
חיפשו איך לבשר לי על המקרה.

01:31:05:02 01:31:01:19
אני לא ראיתי ולא שמעתי,
הם תיאמו ביניהם

01:31:21:22 01:31:05:04
הם חיפשו סיבה לגרום לי לצאת מהחדר,
דודה אמרה שהיא לא תוכל לעמוד בזה,

01:31:29:08 01:31:21:24
היא ביקשה שהם יספרו לי,
בעלי הגיע ואמר שאבי הלך מכות,

01:31:36:15 01:31:29:10
הם נמצאים במעצר בעיר "טדה",
כששמעתי את זה, הכול השתחרר,

01:31:44:04 01:31:36:17
אני לא יודעת איך קמתי מהמקום,
לא הרגשתי שאני בהיריון,

01:31:48:07 01:31:44:06
התחלתי להשתולל ולקפוץ שם.
שאלתי, איפה הוא במעצר?

01:31:50:21 01:31:48:08
ענו לי שהוא ב"טדה",
ענו שהוא במעצר ב"טדה".

01:31:54:17 01:31:50:22
אמרתי שאני הולכת ל"טדה" לבד,
אני מכירה את הדרך לשם.

01:31:59:09 01:31:54:18
כשהוא אמר לך שהם במעצר,
הוא התכוון לזה שאבא שלך במעצר?

01:32:05:18 01:31:59:18
כן, אביך הלך מכות והוא במעצר,
בואי נלך לבקר אותו במעצר,

01:32:10:11 01:32:06:13
זה היה ביום שלישי בערב.
שאלתי וענו שהוא במעצר.

01:32:17:17 01:32:11:12
באותו רגע התחלתי ללכת,
הם חששו שאפול על הבטן,

01:32:22:02 01:32:17:22
שאתקל במשהו ואפול,
ביקשו שמישהו ילך לפניי,

01:32:28:08 01:32:22:12
והם התחילו ללכת איתי,
הסתובבתי וראיתי 2-3 אנשים.

01:32:31:03 01:32:28:18
באותו רגע הבנתי שהוא נהרג.

01:32:38:12 01:32:32:06
אם זה היה מעצר, היינו הולכים לבד,
למה הרבה אנשים באים אחרינו?

01:32:40:15 01:32:38:18
הם היו מאחוריכם?

כן, מאחוריי.

01:32:45:18 01:32:40:22
כששאלתי אותו את זה הוא ענה,
מה את טיפשה, הבן אדם חטף מכות,

01:32:49:09 01:32:46:01
"ינהנאטגטה" היא דודה שלו,
ואמא שלי, היא אמא שלי.

01:32:56:17 01:32:49:18
למה הם לא יכולים לראות אותו,
אמרתי לעצמי, אולי הוא צודק,

01:33:00:21 01:32:57:08
וקצת נרגעתי אפילו,
התחלתי ללכת בדרכי,

01:33:11:03 01:33:01:10
בדרך הייתה לי תחושה בגוף,
"ינהנאטגטה" הייתה עם צעיף,

01:33:19:02 01:33:11:09
שאלתי אותה, למה את באה?
היא אמרה, הוא אח בשבילי,

01:33:26:15 01:33:19:15
אני לא יכולה לראות את עיניו,
השאלה עצבנה אותה וכעסה עליי.

01:33:30:12 01:33:26:19
אמרתי לעצמי שהיא צודקת,
הוא אח בשבילה, הוא דוד שלה,

01:33:37:08 01:33:30:17
אמרתי שהיא באמת צודקת,
האמנתי לזה והמשכתי בדרך.

01:33:39:19 01:33:37:18
בדרך...

01:33:43:04 01:33:40:03
מה המרחק עד לשם?
מהבית שלך עד...

01:33:51:07 01:33:43:07
המרחק מ"אמבובר" עד "טדה",
בערך שעה הליכה.

01:33:56:05 01:33:51:15

באותו זמן הרגשתי כאילו
הלכנו 3 שעות, זה התארך,

01:34:01:13 01:33:56:09
מתי אני אראה את אבא שלי,
בסוף מגיעים לאן שצריך.

01:34:05:22 01:34:01:18
בכל פעם שהסתובבתי,
האנשים מתחבאים בעצים ובשיחים,

01:34:15:13 01:34:07:03
אני רואה רק את דודה שלי ובעלי,
מסתבר שחמי וגיסתי באו אחריי,

01:34:28:02 01:34:16:09
לאחר מכן הגענו לעיר "טדה",
בעלי הלך לחפש את בית המעצר.

01:34:35:22 01:34:28:08
הוא אמר לי ולדודתי
שנחכה לו במקום והלך.

01:34:47:00 01:34:36:08
הוא נכנס לתוך העיר "טדה",
בעלת המקום האשימה אותו במותו.

01:34:56:18 01:34:47:02
אם היית לוקח אותי,
אם היית לוקח אותי בכוח,

01:35:02:14 01:34:56:19
אמרה לו, הם הרגו אותי,
הוא שאל איפה הוא עכשיו?

01:35:09:20 01:35:02:19
היא אמרה, שמעתי שלקחו את
הגופה לבדיקה בעיר "גונדר".

01:35:18:04 01:35:11:09
לאחר מכן הוא חיכה לנו,
חיפש איזה סיפור לספר לי,

01:35:26:12 01:35:18:11
אחר כך הוא אמר
שמתחקרים את האירוע,

01:35:31:22 01:35:26:14
לכן לקחו את כל המעורבים
לחקירה משטרתית לעיר "טדה".

01:35:39:00 01:35:32:04
רצו לדעת יותר על האירוע
אז לקחו אותם ל"טדה",

01:35:45:17 01:35:39:02
אחר כך אמרתי לו,
קשה לך להגיד את זה,

01:35:48:20 01:35:45:18
אבל אני יודעת שאבא שלי מת,
הם הרגו אותו, הרגו אותו.

01:35:49:24 01:35:48:22
הוא אמר, מה קרה לך?

01:35:52:01 01:35:50:01
את אמרת לו?
- כן, אני אמרתי את זה.

01:35:54:21 01:35:52:08
הוא מת...
אבא שלי נהרג שם.

01:36:00:18 01:35:55:02
דודה שלי פנתה ואמרה,
איך את יכולה לחשוב ככה,

01:36:03:04 01:36:00:19
איך את מסוגלת לחשוב,
היא ממש כעסה עליי.

01:36:06:09 01:36:03:10
אמרתי, אני יודעת שהוא מת,
אני יודעת שאבא שלי מת,

01:36:14:18 01:36:07:03
כשאמרתי את זה, היא אמרה
שנלך לבית, אין לנו מה לעשות פה,

01:36:19:14 01:36:14:22
הרי יכולנו ללכת ישר הביתה.

01:36:23:16 01:36:20:19
הסיבה שלהם הייתה
שנלך לבית דרך "טדה",

01:36:28:20 01:36:23:21
נגיד לה שהוא במעצר,
זה הסיבה שלקחו אותי ל"טדה".

01:36:33:12 01:36:28:24
הם ידעו את כל הסיפור,
שהוא מת, שמצאו את הגופה,

01:36:40:12 01:36:33:21
שהמשטרה אספה את הגופה,
שאמרו שזה יהודי והנוצרים,

01:36:43:08 01:36:40:14
כולם שמעו וידעו הכול,
הם ידעו את זה,

01:36:49:18 01:36:43:16
אבל אמרו, מה נגיד לה,
אם נבשר על מותו בבית,

01:36:53:01 01:36:49:20
היא אישה בהיריון מתקדם,
איך נגרום לה ללכת לבית אמה.

01:36:55:22 01:36:53:02
לא נוסעים ברכב,
הולכים ברגל כל הדרך,

01:37:00:03 01:36:56:12
לאחר שהגענו שאלתי,
מה אתם אומרים עכשיו?

01:37:05:19 01:37:00:05
ידוע שהגופה נמצאת ב"גונדר".
אמרו לי, מאיפה את יודעת,

01:37:09:08 01:37:05:24
למה את אומרת דבר כזה,
מה הוא עשה לך? למה ככה?

01:37:11:15 01:37:09:09
התחילו לכעוס עליי יותר מדי,
התחלנו לרדת לכיוון הבית,

01:37:16:20 01:37:12:01
כשהגענו לבית,
כולם היו על הרצפה.

01:37:19:14 01:37:17:15
הלכתם לבית של אמא שלך?
- כן.

01:37:25:12 01:37:20:00

כן, הלכנו לבית של אבא שלי,
הגופה הגיע בערך אחרי שעה,

01:37:30:03 01:37:25:18
כפי שאמרו הגופה הייתה בגונדר,
הגופה נשלחה לעיר "גונדר".

01:37:35:19 01:37:31:03
שם עשו את הבדיקות.
אני חושבת שהגופה הגיעה,

01:37:42:06 01:37:36:03
הביאו לנו את הגופה בסביבות
השעה שבע או שמונה בלילה,

01:37:49:02 01:37:42:08
מה את יכולה לעשות,
לא רואה את הפנים וגוף,

01:37:52:18 01:37:49:15
התחלנו לבכות, אמרתי
שאני חייבת לראות אותו,

01:37:55:05 01:37:52:20
אמרו שלא אוכל לראות
בגלל שאני בהיריון,

01:38:02:02 01:37:56:05
אמרתי שאני לא מאמינה שזה אבי,
אתם חייבים להראות לי אותו.

01:38:05:18 01:38:02:12
האחים שלי היו קטנים,
אני הייתי הגדולה שהבינה,

01:38:15:03 01:38:06:17
לאחר מכן הראו לי
את המצח והשיער שלו,

01:38:25:09 01:38:19:18
לאחר מכן ידעתי שזה הוא,
לא היה ניתן לעשות שום דבר,

01:38:38:08 01:38:25:11
לא ידוע מי האויב שלו, אין לך את
מי לשאול, מי הרג אותו, איך נהרג.

01:38:45:11 01:38:38:10
הנוצרייה היא סיפרה הכול,
בארץ זרה ללא ילדים גדולים,

01:38:48:04 01:38:45:18
לא היו לו אחים,
הוא היה לבד,

01:38:51:04 01:38:48:06
לא היו לו ילדים בוגרים,
אני הבכורה.

01:39:02:19 01:38:51:14
ילדים קטנים, הילדים היו קטנים,
אימא שלי הייתה חזקה וחרוצה מאוד,

01:39:11:15 01:39:03:13
היא דאגה והאכילה את הילדים שלה,
למרות שבאותה תקופה אבא מת.

01:39:17:22 01:39:12:08
הכסף ההוא שהשאיר,
אמרה שיעשו דברים בבית,

01:39:22:04 01:39:18:05
שיבשלו אוכל ויחכו לנו,
עד שנחזור מהלוויה של אבי.

01:39:25:07 01:39:22:08
תעשו לנו דברים בבית,
תכינו אוכל ותחכו לנו,

01:39:31:18 01:39:25:08
אלה שבאו לעזור בבית,
חיפשו בבית ולקחו את הכסף.

01:39:37:19 01:39:32:05
אם את זוכרת,
הוא נתן לה חלק מהכסף,

01:39:40:24 01:39:37:21
היא שמרה את הכסף בבית,
היא השאירה את הכסף,

01:39:54:10 01:39:41:04
כשלקחו את אבא שלי לקבורה,
אמרו לה שתיקח כסף לקייסים.

01:39:59:14 01:39:54:22
היא חזרה הביתה,
אמרה שכסף לא חסר,

01:40:01:22 01:39:59:19

הוציאה את הכסף ואנשים
שעזרו בבית ראו אותה,

01:40:05:22 01:40:02:02
הן היו נשים שבאו לסייע,
אלה שראו אותה עם הכסף.

01:40:11:21 01:40:06:05
הן ראו שלקחה חלק מהכסף
והשאירה חלק נוסף במקום,

01:40:17:12 01:40:12:13
הכסף שלקחה שימש
אותה לסידורי הקבורה.

01:40:24:03 01:40:17:20
לאחר שחזרנו מהקבורה,
גילינו שלקחו את הכסף,

01:40:27:16 01:40:24:12
היא הלכה לבדוק
והכסף לא נמצא שם.

01:40:32:18 01:40:27:19
אין כסף, היא רצתה לתת
להם, אבל הכסף לא במקום,

01:40:38:03 01:40:33:20
גם אבא שלי נפטר,
וגם גנבו לה את הכסף.

01:40:41:19 01:40:38:12
אמא שלי השתגעה מזה,
זה הטריף אותה,

01:40:50:12 01:40:42:00
הכסף נלקח על ידי
הכלות של אחות של אבי.

01:41:01:18 01:40:50:13
אין לה הרבה מה לעשות,
אבי מת לפני החורף ב-4 לספטמבר,

01:41:12:18 01:41:01:19
הוא מת ב-4 לספטמבר ונקבר ב-5,
בעצם ב-6, אנשים באו לנחם,

01:41:18:14 01:41:12:20
ביום שני הוא מת, שלישי, רביעי,
וביום חמישי אבא שלנו נקבר,

01:41:27:02 01:41:19:08
במהלך הימים האלה של צער,
גם הכסף נעלם, היא חיפשה אותו,

01:41:37:13 01:41:29:08
היא אמרה שאין לה מה לתת להם,
לאחר מכן דוד של אבי שילם להם,

01:41:43:18 01:41:37:18
שילם לקייסים, למארגני הקבורה,
הוא שילם לכל מי שעבד באותו זמן,

01:41:50:06 01:41:43:20
שילמה למי שהייתה צריכה לשלם.
לאחר מכן החורף הגיע,

01:41:59:02 01:41:50:08
בחודשי החורף נובמבר, דצמבר
וינואר היא הייתה בקשיים רבים.

01:42:01:04 01:41:59:15
מה היא עשתה...
- אין מי שיעבוד בחקלאות?

01:42:02:22 01:42:01:10
מה?
- אין מי שיעסוק בחקלאות?

01:42:05:01 01:42:02:24
אין מי שיעסוק בחקלאות,
או מי שיעשה משהו אחר,

01:42:12:16 01:42:05:02
היא התמודד לבדה עם התביעה,
ביקשה שימצאו את האשמים במותו,

01:42:20:05 01:42:13:02
התמודדה עם זה לבד, היא עסקה
בייצור פחם כאילו הייתה גבר,

01:42:23:04 01:42:20:14
היא מכרה את הפחם,
הכינה אוכל לילדיה,

01:42:30:02 01:42:23:10
וחזרה שוב להתמודד עם התביעה,
לאחר שדאגה לנו הייתה הולכת למשפט.

01:42:39:24 01:42:30:20

היא הייתה מכינה חרסינה
ומוכרת בשביל להאכיל את ילדיה,

01:42:43:24 01:42:40:04
ופונה להתמודד בבית המשפט.
כך בעצם העברנו את החורף,

01:42:47:18 01:42:44:04
לאחר החורף הבינה דברים,
היא עברה להתגורר ליד משפחתה,

01:42:49:10 01:42:48:04
לקחה את הילדים שלה,
ואני הלכתי לבעלי.

01:42:52:01 01:42:49:15
לאן היא עברה?
- ל"בלאסה", "מנורה".

01:43:00:13 01:42:52:10
אני הייתי נשואה,
לאחר מכן ילדתי את בתי הבכורה,

01:43:08:04 01:43:01:10
היא גידלה את אחיי הצעירים.

01:43:13:02 01:43:08:06
מצאו את הרוצחים של אביך?
- לא ידעו מי הרוצחים,

01:43:16:05 01:43:13:06
אבל היו כאלה שחשדו בהם,
השלטון הוציא אותם להורג.

01:43:20:00 01:43:16:16
מה זאת אומרת השלטון הרג אותם?
- לאחר שלטונו של היילה סלאסי,

01:43:24:18 01:43:20:02
שלטה חונטה צבאית באתיופיה (דרג).
- כן.

01:43:34:15 01:43:24:22
לפני כן היו כאלה שהצביעו
עליהם שהם אלה שהרגו אותו,

01:43:38:04 01:43:34:17
לכן אמא שלי נלחמה
שיעצרו את אותם האנשים,

01:43:43:17 01:43:38:11
את אלה שחשדו בהם ברצח,
היא פנתה למוסדות הממשלה,

01:43:50:02 01:43:43:18
היא ביקשה שיעצרו אותם,
לאחר מכן באמת עצרו אותם,

01:43:55:04 01:43:50:12
לאחר מעצרו התברר
שעשו פשעים נוספים,

01:44:04:06 01:43:55:06
היו להם תיקים נוספים,
דרג היה הורג פושעים וחפים מפשע,

01:44:09:12 01:44:04:15
שניים מהם הרגו בירייה
ושלושה הוצאו להורג בתלייה.

01:44:12:02 01:44:10:01
מה הכוונה תלו אותם?
- הרגו אותם בתלייה.

01:44:17:06 01:44:12:04
כמה הם היו, חמישה?
- חמישה והיו עוד נוספים,

01:44:24:17 01:44:17:08
באותו מועדון היו עוד אנשים
שהיו מעורבים ברצח שלו.

01:44:33:16 01:44:24:22
היו את אלה רצחו,
אלה שזרקו את הגופה לים.

01:44:35:22 01:44:33:18
הם היו יהודים?
- היו נוצרים,

01:44:41:04 01:44:36:02
אומרים שהיו גם יהודים,
שני יהודים שהיו מעורבים ברצח.

01:44:47:07 01:44:41:06
היו מעורבים ברצח,
לא יודעים מי הם.

01:44:56:04 01:44:47:08
אבל, אין מה לעשות, את אישה,

בארץ הזאת, אין לך מה לעשות,

01:45:00:23 01:44:56:06

אבל שם אצל הנוצרים...
- נתפסו חמישה אנשים?

01:45:03:05 01:45:01:01

חמישה נתפסו,
ואת כולם גם הוציאו להורג.

01:45:06:04 01:45:03:07

באמת הוצאו להורג.
- שני הגברים נכלאו?

01:45:11:18 01:45:06:06

שני הגברים נכלאו,
ההוצאה להורג של דרג,

01:45:16:14 01:45:11:19

היו משליכים אותם לארץ
וקוברים אותם בחיים.

01:45:18:15 01:45:16:18

היו קוברים אותם?
- קוברים אותם.

01:45:22:10 01:45:19:04

לא רק בגין רצח של אבי,
הם עשו פשעים נוספים,

01:45:30:07 01:45:22:15

אלה שנכלאו גנבו, תקפו,
כמו שיש פה עבריינים,

01:45:35:07 01:45:30:08

תוקפים אנשים באלימות
ושודדים מהם את כספם,

01:45:40:04 01:45:35:12

כך עשו. לא רק הרגו את אבי,
עשו פשעים רבים.

01:45:46:03 01:45:40:06

לאחר שהממשלה תפסה אותם,
הם הוצאו להורג ומתו.

01:45:50:01 01:45:46:05

היהודים שחשדו בהם,
הם לא נתפסו, הם חופשיים.

01:45:55:14 01:45:50:13
הם חופשיים.
אבא שלי מת בגלל...

01:46:02:16 01:45:55:23
אם היה לו בן או אח,
הוא היו נוקם את דמו?

01:46:11:02 01:46:02:18
כן, בן היה נוקם את דמו.
בקצרה, דוד של אבי,

01:46:17:17 01:46:11:03
היו לו רק בנות,
הוא יצא לחפש את הרוצח,

01:46:26:14 01:46:18:11
ידעו מי היה הרוצח של אבי,
הוא יצא להרוג אותו.

01:46:28:13 01:46:26:20
זה נקרא נקמת דם,
אם את מכירה את זה.

01:46:35:19 01:46:28:16
קוראים לזה בעברית.
זה כמו שודדים, כמו זה,

01:46:39:10 01:46:35:24
כמו עבריין...
- הוא יצא החוצה.

01:46:41:21 01:46:39:12
זאת אומרת עזב את הכפר?
- יצא החוצה מכפר מגוריו,

01:46:44:19 01:46:41:22
אמר, אני לא חוזר לביתי
בלי לנקום את דם אחי,

01:46:49:18 01:46:45:01
אחיו, אמו וילדיו התחננו
שלא יצא לנקמת הדם,

01:46:57:09 01:46:49:23
אמר שאם היה לו אחים
וילדים גדולים לא היו נוגעים בו,

01:47:00:13 01:46:57:11
מפני שלא היה לו אח,

העזו להרוג אותו ככה,

01:47:05:14 01:47:00:23

היום זה הוא ומחר זה אני,
לכן אבצע את נקמת הדם.

01:47:09:09 01:47:05:22

לאחר כחודש שהסתובב,
הוא מצא את החשוד ברצח.

01:47:12:05 01:47:09:11

מצא את החשוד?

- כן, הוא מצא אותו,

01:47:15:21 01:47:12:07

הוא ירה לכיוון שלו,
הוא לא הצליח לפגוע בו.

01:47:18:24 01:47:16:02

אומרים שירה בו
ברגל וגם בגב.

01:47:26:05 01:47:19:01

החשוד נכנס לבית חולים
כי הוא היה נוצרי.

01:47:32:20 01:47:26:07

לא יודעים מה איתו,
אם הוא מת או עדיין חי.

01:47:35:20 01:47:32:22

אף אחד לא מתקרב אליך אם יש
לך ילדים, ככה זה באתיופיה,

01:47:39:16 01:47:35:24

אם יש בנים או אחים,
אף אחד לא מתעסק איתך,

01:47:45:02 01:47:39:23

אף אחד לא היה מתעסק.
הוא היה לבד ללא אחים וילדים,

01:47:49:08 01:47:45:04

כיוון שידעו שהוא לבד,
והוא לא חשד באף אחד,

01:47:56:18 01:47:49:15

הרגו אותו בגלל הכסף.
הוא הוציא את הכסף לעיני כולם,

01:48:02:18 01:47:56:20
זה הסיבה, באתיופיה הורגים
אנשים בשביל גרושים.

01:48:12:18 01:48:09:23
האם דוד של אביך חזר,
לאחר שירה בחשוד?

01:48:15:05 01:48:12:19
כן, הוא חזר לבית,
חזר לבית שלו.

01:48:19:23 01:48:15:07
הוא עלה לארץ עם ילדיו,
כמו אב הוא עודד אותנו,

01:48:25:18 01:48:20:00
אמר, אני כאן בשבילכם,
אל תדאגו לשום דבר,

01:48:30:08 01:48:25:19
ככה היה מעודד אותנו.
הוא נפטר לפני כשנתיים,

01:48:33:19 01:48:30:15
הוא חלה בסרטן,
והסרטן הרג אותו.

01:48:36:17 01:48:34:16
זה מה שהיה.

01:48:41:02 01:48:38:13
אני רוצה לשאול אותך...

01:48:51:03 01:48:43:09
כשהצביעו על מי הם החשודים,
גם אותה אישה סיפרה מה היה,

01:48:56:04 01:48:51:05
גם הדוד שלכם יצא כיוון
שאנשים אמרו מי הרוצחים,

01:49:00:04 01:48:56:06
לאחר שהם מתו, אני יודעת
שזה לא יחזיר את אביך,

01:49:09:14 01:49:00:09
האם נעשה צדק בשבילכם?
- כן, הרגשנו טוב יותר.

01:49:16:02 01:49:10:11
דוד שלנו ירה בחשוד המרכזי,
אז הרגשנו טוב יותר.

01:49:22:13 01:49:16:09
עצם העובדה שהוא נפצע ומאושפז,
זה עשה לנו קצת הרגשה טובה,

01:49:26:20 01:49:22:18
גם אלה שנחשדו והוצאו להורג,
אנחנו לא ראינו את זה,

01:49:32:11 01:49:27:05
גם אלה שנתפסו בגלל החשדות,
זה עשה את זה והוא את זה.

01:49:38:16 01:49:32:18
אמא שלי הייתה נחושה,
היא נלחמה שיתפסו אותם,

01:49:43:04 01:49:38:20
נלחמה שיכלאו אותם,
בתקופה זו חיה מנדבות,

01:49:51:14 01:49:43:12
אכלה וחיה מנדבות,
והכניסה את הרוצחים לכלא.

01:50:01:16 01:49:52:04
באותה תקופה הממשלה הוציאה
להורג צעירים וסטודנטים,

01:50:06:21 01:50:01:18
לגביהם היו הרבה חשדות,
לכן הוצאו להורג בגלל זה,

01:50:11:09 01:50:07:03
אמרו לנו, הנה, הרגו אותם,
זה היה מאוד משמח.

01:50:23:14 01:50:12:00
זה נתן לך הרגשה, את אומרת,
טוב שהם מתו, הצדק נעשה.

01:50:28:03 01:50:23:16
אלה שקברו אותנו, עכשיו קוברים
אותם, הם לא נהנים מהחיים.

01:50:36:12 01:50:28:08
לאחר מכן גם תפסו את השלושה,

השלטון מצא עוד חשדות לגביהם,

01:50:40:17 01:50:36:18

הם שדדו, היו אלימים,
היה להם הרבה תיקים,

01:50:50:14 01:50:40:18

גם אותם השלטון הרג בתלייה.
היו אומרים להם לעלות עם סולם.

01:50:53:08 01:50:50:16

יצא לך לראות דבר כזה?
- אני לא ראיתי את זה.

01:51:04:22 01:50:53:14

השלטון מיצה את הדין איתם בתלייה,
אמי סיפרה שכל מי שנחשד מת בתלייה.

01:51:15:18 01:51:04:24

אומרים שהם מתו, זה היה דבר
משמח שאותם אנשים אינם בחיים.

01:51:22:04 01:51:15:20

האנשים הנוספים שעלו לארץ,
אלה אנשים שאתם מכירים?

01:51:25:02 01:51:22:06

כן, אלה אנשים שאנחנו מכירים.

01:51:29:08 01:51:25:17

האם יצא לך לשאול אותם?
או שזה דבר ידוע?

01:51:31:23 01:51:29:13

זה דבר ידוע.
- זה דבר ידוע.

01:51:35:09 01:51:32:00

הם היו איתם שם,
זה דבר שקרה שם הרבה

01:51:42:05 01:51:35:14

אם מישהו קיבל שוחד בכסף,
זה מה שאמרה בעלת המקום,

01:51:47:02 01:51:42:19

איך יהודים יכולים להיות ככה
אחד לשני, ככה היא אמרה.

01:51:56:15 01:51:47:04

הם רואים שהורגים אותו,
איך הם יכולים לברוח כמו עכברים.

01:52:07:15 01:51:58:01
האיש נמצא, שניהם נמצאים פה,
אחד מהם התעוור ונעזר במטפלים,

01:52:14:00 01:52:08:04
השני חי את חייו, הוא כבר זקן,
מה את יכולה לעשות בקשר לזה,

01:52:17:12 01:52:14:07
אין לך מה לעשות.

01:52:22:24 01:52:18:00
לאיזה דברים את מתגעגעת?
- בקשר לאבא שלי?

01:52:27:05 01:52:23:01
מה שאת זוכרת, גם מאבך
וגם מהחיים באתיופיה בכלל.

01:52:34:13 01:52:27:09
תשמעי, לאבי אני מתגעגעת,
איך שהוא גידל אותנו בילדותנו.

01:52:40:18 01:52:34:21
הוא דאג שלא יחסר לנו בגדים,
לא אהב שהבגד שלנו מלוכלך,

01:52:45:10 01:52:41:01
הוא היה דואג שיתפרו
לנו בגדים במיוחד.

01:52:52:12 01:52:45:12
הצעפים שלנו היו מיוחדים,
חצאיות ממש יפות ומיוחדות.

01:52:58:22 01:52:52:21
האוכל שהיינו מבשלים,
לא אהב שאימא שלנו העירה לנו.

01:53:08:08 01:52:58:24
כפי שאמרתי, לך אמי הייתה
מחנכת את ילדיה וילדי השכנים.

01:53:13:06 01:53:08:14
אבא שלנו לא אהב להיות
קשה או דברים כאלה,

01:53:18:02 01:53:13:08
הוא היה אומר לה, לא רוצה
שתצבטי אותם או תעירי לילדים בפניי.

01:53:25:05 01:53:18:13
היא הייתה צובטת אותנו
כשהוא לא היה בסביבה.

01:53:31:18 01:53:25:07
היה אומר, ילדיי רזו, השחירו
היום, הם לא אכלו, הם רעבים,

01:53:36:20 01:53:31:19
הוא היה מלטף אותנו בבטן,
הם לא הכניסו היום שום דבר,

01:53:39:12 01:53:36:22
היה שואל, לא הכנת אוכל,
לא נתת להם לאכול היום?

01:53:42:11 01:53:39:13
היה שואל אותה.
היה חוזר בערב,

01:53:47:18 01:53:42:12
מלטף אותנו בבטן,
בכל זה אני נזכרת.

01:53:56:10 01:53:50:20
זיכרון זה דבר שלא נשכח,
כל החיים זוכרים את זה.

01:54:00:19 01:53:56:12
אבל כשמישהו מת
את שואלת שאלות,

01:54:06:14 01:54:00:21
היית מטפלת בו בחולי.
לאחר שקברת את האדם,

01:54:13:02 01:54:07:08
באותה תקופה את בוכה,
את באבל שבוע או חודש,

01:54:19:02 01:54:13:08
לאחר מכן הדברים נרגעים.
במקרה הזה הייתי איתו,

01:54:21:12 01:54:19:08
לא טיפלתי בו בחולי,

כי הוא לא היה חולה.

01:54:31:07 01:54:22:04
אני זוכרת שעבד בנפחות,
לא ראיתי שהיה חולה.

01:54:34:14 01:54:31:08
ככה הוא נשאר מאחור,
לא רק עברו 30 שנה,

01:54:41:03 01:54:34:16
עברו כל החיים שלי,
אבל מה את יכולה לעשות.